

ระบบเสียงภาษากวยโบราณ

ถึงแม้ว่าภาษากวย-กวย (ส่วย) ในงานวิจัยนี้ จะแยกกลุ่มย่อยเป็น 2 กลุ่มตามคำที่เจ้าของภาษาใช้เรียกตนเอง คือ กลุ่มกวยและกลุ่มกวย แต่จากการเปรียบเทียบคำศัพท์ร่วมเชื้อสาย พบว่า สระ /uə/ และสระ /u:/ เป็นเสียงปฏิภาค ซึ่งในการสืบสร้างได้กำหนดให้สระ /uə/ และสระ /u:/ ในภาษาปัจจุบันมาจาก *uə ในภาษาโบราณ หรืออีกนัยหนึ่ง *uə ยังคงเป็น uə ในบางถิ่น และเปลี่ยนเป็น u: ในบางถิ่น คำว่า “กวย” /kuəj/ และ กวย /ku:j/ ซึ่งมีความหมายว่า ‘คน’ ได้รับการสืบสร้างเป็น *kuəj (กวย) ในภาษาโบราณ (ดูรายละเอียดการสืบสร้างข้อ 4.2.4.3.1) ดังนั้นในการเรียกชื่อภาษาโบราณที่สืบสร้างขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้ “กวยโบราณ” ตามผลของการสืบสร้างดังกล่าว

ระบบเสียงภาษากวยโบราณในงานวิจัยนี้ มาจากการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษากวย – กวย ปัจจุบันจำนวน 6 ถิ่น ผลที่ได้จากการสืบสร้างประกอบด้วย โครงสร้างพยางค์หลัก โครงสร้างพยางค์รอง ระบบพยัญชนะ ได้แก่ พยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะต้นควบกล้ำ พยัญชนะท้าย ระบบสระ ได้แก่ สระโหมชะปกติ และ สระโหมชะต่ำทุ้ม

4.1 เปรียบเทียบระบบเสียงภาษากวย-กวยปัจจุบันที่ใช้ในการสืบสร้าง

ภาษากวย-กวย ปัจจุบัน ที่ใช้ในการสืบสร้างจำนวน 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย กวย 4 หมู่บ้าน และ กวย 2 หมู่บ้าน ในงานวิจัยนี้จะใช้อักษรย่อแทนภาษากวย-กวยแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

ภาษากวยสาละวัน สปป. ลาว ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยของ Ferlus 1974 และผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามเพิ่มเติม ที่ บ้านท่าแดง แขวงเซกอง ในปี พ.ศ. 2545 ใช้อักษรย่อ สว

ภาษากวยบ้านหนองบัว ต.ตลิ่งชัน อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ใช้ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ของ Pailin Yantrisingh 1980 ใช้อักษรย่อ สพ

ภาษากวยบ้านโพนฝั่ง เมืองสุขมา แขวงจำปาสัก สปป.ลาว ผู้วิจัยศึกษาด้วยตนเอง ระหว่าง พ.ศ. 2544-2545 ใช้อักษรย่อ สข

ภาษากวยบ้านลำโรง ต.หนองสนิท อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ ผู้วิจัยศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2530 และศึกษาเพิ่มเติม เมื่อ พ.ศ. 2544-2545 ใช้อักษรย่อ สร

ภาษา กวยบ้านสังแก ต. แดล อ. ศรีขรรุมิ จ.สุรินทร์ ใช้ข้อมูลเบื้องต้นจากพจนานุกรม ภาษา กวย-ไทย-อังกฤษ โดยประเสริฐ ศรีวิเศษ 2521 และผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อ พ.ศ. 2544-2545 ใช้อักษรย่อ สก

ภาษาภูยกบ้านจอมพระ ต.จอมพระ อ.จอมพระ จ. สุรินทร์ ผู้วิจัยศึกษาด้วยตนเอง เมื่อ พ.ศ. 2545-2546 ใช้อักษรย่อ จพ

เหตุผลที่เลือกภาษาภูยกเป็นตัวแทนในการสืบสร้าง เพียง 2 หมู่บ้านเพราะจากการเปรียบเทียบระบบเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบสระ ของภูยกหมู่บ้านต่างๆ เช่น คำศัพท์เพื่อแบ่งถิ่น กวย และภูยก ใน จ.สุรินทร์และศรีสะเกษ 54 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 73 คำ (Vander Haak 1987-88) บทสนทนาสาธิตสนธิภาษาภูยกบ้านบึง อ.ปราสาท ศรีสะเกษ (วรรณมา เทียนมี และคณะ 2528) รายการคำศัพท์ภาษาภูยกบ้านบึง และบ้านลำโรงทาบ เพื่อเปรียบเทียบพยางค์หน้า (Vander Haak 1986) พจนานุกรมภาพ 4 ภาษา ภูยก-เขมร-ไทย-อังกฤษ (สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล 2538) รายการคำศัพท์ภาษาภูยกลำโรงทาบ (Johnston 1969) รายการคำศัพท์ภาษาภูยกในกำพูชา (Thomas and Headley 1970) รวมทั้งที่ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยตนเอง คือ ภาษาภูยกบ้านขามใหญ่ และ บ้านตาฟาง อ. จอมพระ จ. สุรินทร์ ได้พบว่า หากเปรียบเทียบกับกลุ่มกวยแล้ว ระบบสระของภูยกหมู่บ้านต่างๆมีความแตกต่างกันน้อยมาก

4.1.1 เปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์

คำในภาษาภูยกประกอบด้วยคำพยางค์เดียวและสองพยางค์ มีสามพยางค์บ้างแต่เป็นคำ ยืมหรือคำประสม คำพยางค์เดียวที่เป็นคำหลักจะลงเสียงหนักเสมอ ส่วนคำสองพยางค์ ประกอบด้วยพยางค์รองซึ่งเป็นพยางค์หน้า (presyllable) และเป็นพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักตาม ด้วยพยางค์หลัก (main syllable) ซึ่งเป็นพยางค์หลังและลงเสียงหนัก โครงสร้างพยางค์รองและ โครงสร้างพยางค์หลัก มีลักษณะดังนี้

4.1.1.1 เปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์รอง

พยางค์รองเป็นพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและเป็นพยางค์หน้าในคำสองพยางค์

พยางค์รองมีโครงสร้าง 4 แบบ คือ

โครงสร้างแบบที่ 1 Cə- หมายถึงพยางค์รองที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นตามด้วยสระ ซึ่งโดยทั่วไป คือ ə แต่ในภาษาภูยก สว มีบางคำที่เป็น u และ i แต่จะเกิดเฉพาะหน้าพยางค์หลัก ที่เป็นสระเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากการกลมกลืนเสียงสระ (vowel harmony)

โครงสร้างแบบที่ 2 CəN- หมายถึงพยางค์รองที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น ตามด้วย สระ ə และพยัญชนะท้ายนาสิก -m -n -ŋ -ŋ

โครงสร้างแบบที่ 3 N₁ หมายถึงพยางค์รองที่เป็นพยางค์นาสิกก่อนพยางค์ ประกอบ ด้วยพยัญชนะนาสิก ได้แก่ m n ŋ ŋ

โครงสร้างแบบที่ 4 Cə- หมายถึงพยางค์รองที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นตามด้วยสระ ə และพยัญชนะท้ายเสียงรัว -r

ภาษากวย-กวย ที่ใช้ในการสืบสร้างภาษากวยโบราณทั้ง 6 หมู่บ้าน มีจำนวนโครงสร้างพยางค์ไม่เท่ากัน กล่าวคือ ภาษากวย สพ จะมีพยางค์รองทั้ง 4 แบบ ภาษากวย-กวย สว สร สก และ จพ มีเฉพาะแบบที่ 1 แบบที่ 2 และ แบบที่ 3 ส่วนภาษากวย สข มีเฉพาะแบบที่ 1 และ 2

จำนวนโครงสร้างพยางค์รองแต่ละหมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์รองในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

แบบที่	โครงสร้างพยางค์	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
1	Cə-	√	√	√	√	√	√
2	CəN-	√	√	√	√	√	√
3	N ₁ -	√	√	---	√	√	√
4	Cər-	---	√	---	---	---	---

ถึงแม้จำนวนโครงสร้างพยางค์อาจจะเหมือนกัน แต่จำนวนพยางค์ของแต่ละหมู่บ้านไม่เหมือนกัน จำนวนพยางค์รองในภาษากวย-กวยแต่ละหมู่บ้าน ดังสรุปเปรียบเทียบในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบพยางค์รองในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

โครงสร้าง	พยางค์	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
CV-	bə	√	---	---	---	---	---
	pə tə cə kə ʔə sə lə	√	√	√	√	√	√
	phə thə khə	√	√	---	√	√	√
	chə	---	---	---	√	√	---
	mə	√	√	√	√	√	---
	rə	√	√	√	---	√	√
	hə	√	---	---	---	---	---

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

CVr-	pər sər tər	--	√	--	--	--	--
CVN-	pəŋ	--	--	--	√	√	--
	təm	√	√	√	--	√	--
	tən cən	√	√	--	--	--	--
	thən	--	--	--	√	--	--
	təŋ	√	√	--	√	√	--
	cəm	√	--	√	--	--	--
	cəŋ	√	√	√	√	√	√
	kəm kən kəŋ	√	√	√	√	--	√
	kəŋ	--	--	--	--	√	--
	səm	√	√	√	√	√	--
	sən	√	--	--	√	--	--
	səŋ ləŋ	--	√	--	√	√	√
	hən həŋ mən məŋ	√	√	--	--	--	--
N-	m̩ n̩ ŋ̩	√	√	--	√	√	√
	ŋ̩	--	√	--	--	√	--

4.1.1.2 เปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์หลัก

โครงสร้างพยางค์หลักประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยว หรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ ตามด้วยสระเสียงสั้นเสียงยาวหรือสระประสม ซึ่งมี 2 ประเภทคือ สระโฆษะปกติ (clear voice) หรือสระโฆษะต่ำท่อม (breathy voice) ในพยางค์ที่มีสระยาวหรือสระประสมอาจมีพยัญชนะท้ายหรือไม่มีก็ได้ แต่ถ้าเป็นพยางค์สระสั้นจะต้องมีพยัญชนะท้ายเสมอ ในภาษากวย-กวย สว สพ สข สก และ จพ จะมีเฉพาะพยัญชนะท้ายเดี่ยว ขณะที่ ภาษากวย สร มีทั้งพยัญชนะท้ายเดี่ยวและพยัญชนะท้ายควบกล้ำ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์หลักของภาษากวย สร จึงแตกต่างไปจากหมู่บ้านอื่นๆ ดังนี้

โครงสร้างพยางค์หลัก กวย สร : C(C)V(:)/(V)(C)(C)
C(C)V̇(:)/(V)(C)(C)
โครงสร้างพยางค์หลักหมู่บ้านอื่นๆ : C(C)V(:)/(V)(C)
C(C)V̇(:)/(V)(C)

4.1.2 เปรียบเทียบระบบเสียงในพยางค์หลัก

ระบบเสียงในพยางค์หลัก ประกอบด้วย ระบบเสียงพยัญชนะ และระบบเสียงสระ แต่หมู่บ้านมีความแตกต่างและคล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 เปรียบเทียบระบบเสียงพยัญชนะ

4.1.2.1.1 เปรียบเทียบพยัญชนะต้นเดี่ยว

พยัญชนะต้นในภาษากวย-กวย โดยทั่วไปจะมีประมาณ 20 - 22 เสียง บางเสียงเกิดเฉพาะในบางหมู่บ้าน เช่น เสียงกักโฆชะ j- เกิดเฉพาะใน สว และ สก บางเสียงสูญไปในบางหมู่บ้าน เช่น r- ซึ่งสูญไปใน สร แต่ยังคงปรากฏในหมู่บ้านอื่นๆ นอกจากนั้นยังพบว่า เสียงกักโฆชะชนิด ph th ch kh เป็นเสียงที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งจะพบในคำยืมเป็นส่วนใหญ่ รายละเอียดพยัญชนะต้นที่เกิดในภาษากวย-กวยหมู่บ้านต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 พยัญชนะต้น ในภาษากวย-กวย ทั้ง 6 หมู่บ้าน

ประเภท	พยัญชนะต้น	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
กักโฆชะ ลีถิล	p t c k ?	√	√	√	√	√	√
กักโฆชะ ธนิต	ph th kh	√	√	√	√	√	√
	ch	---	√	---	√	√	√
กักโฆชะ	b d	√	√	√	√	√	√
	j	√	---	---	---	√	---
ก้องกังวานโฆชะ	m n ŋ ŋ	√	√	√	√	√	√
	l w j	√	√	√	√	√	√
	r	√	√	√	---	√	√
เสียดแทรก	s h	√	√	√	√	√	√

4.1.2.1.2 เปรียบเทียบพยัญชนะต้นควบกล้ำ

พยัญชนะต้นควบกล้ำ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย พยัญชนะกัก และ เสียดแทรก เป็นเสียงแรก ตามด้วยพยัญชนะ l r w เป็นเสียงที่สอง ภาษากวย สร มีข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ เสียง -r- จะเกิดตามหลังเสียง t- เท่านั้น ในขณะที่เสียง -l- จะเกิดตามหลังพยัญชนะต้นอื่นๆ ยกเว้น t-

พยัญชนะต้นควบกล้ำในแต่ละหมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบพยัญชนะต้นควบกล้ำ ภาษากวย-กวย ทั้ง 6 หมู่บ้าน

พยัญชนะควบกล้ำ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
pr	✓	✓	✓	---	✓	✓
pl	✓	✓	✓	✓	✓	✓
phr	---	---	---	---	✓	✓
phl	---	✓	---	✓	✓	✓
br	✓	✓	---	---	✓	✓
bl	✓	✓	✓	✓	✓	✓
tr	✓	✓	✓	✓	✓	✓
cr	✓	✓	---	---	---	---
kr	✓	✓	✓	---	✓	✓
kl	✓	✓	✓	✓	✓	✓
kw	---	---	✓	✓	---	---
sr	✓	---	✓	---	---	---

4.1.2.1.3 เปรียบเทียบพยัญชนะท้าย

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษากวย-กวยปัจจุบัน มีประมาณ 11-14 เสียงที่ปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ลักษณะเด่นบางประการของพยัญชนะท้ายในแต่ละหมู่บ้าน มีดังนี้

ภาษากวย-กวย สพ สก และ จพ เสียงพยัญชนะ 14 เสียงปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ในขณะที่ภาษากวย สว สข และ สร เสียง ɲ และ r ไม่เกิดในตำแหน่งพยัญชนะท้าย ส่วนภาษากวย สข เสียง c ไม่เกิดในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ภาษากวย สร มีพยัญชนะท้ายควบกล้ำ -j? ซึ่งไม่เกิดในหมู่บ้านอื่นๆ

ภาษากวย สก พยัญชนะท้าย -ŋ จะเกิดเฉพาะหลังสระกลางและสระหลังแต่ไม่เกิดหลังสระหน้า ส่วน -ŋ สามารถเกิดได้ทุกตำแหน่งทั้งหลังสระหน้า สระกลางและสระหลัง เช่น

	-ŋ		-ŋ
สระหน้า	se:ŋ	'ลง'	-
สระกลาง	paŋ	'ยิง'	?əbaŋ 'หน่อไม้'
สระหลัง	du:ŋ	'นาน'	duŋ 'บ้าน'

เสียง k ยังคงปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายใน สพ ในขณะที่เสียงนี้เป็น -? ในถิ่นอื่นๆ เช่น คำว่า 'เรือ' จะเป็น thu:k ใน สพ แต่เป็น thu:ʔ ใน สร สก สข เป็นต้น ในเวลาเดียวกันได้เกิดเสียงพยัญชนะท้าย -k ขึ้นในคำยืม เช่น 'ชก' chək หรือ chək ในทุกหมู่บ้านด้วย พยัญชนะท้ายในภาษากวย-กวยทั้ง 6 หมู่บ้าน สรุปดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 พยัญชนะท้าย ในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

ประเภท	พยัญชนะท้าย	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
กักอโฆชะ	p t k ʔ	√	√	√	√	√	√
	c	√	√	---	---	√	√
กึ่งสระและปิดที่เส้นเสียง	jʔ	---	---	---	√	---	---
ก้องกั้วาน	m n ŋ l w j	√	√	√	√	√	√
	ɲ r	---	√	---	---	√	√
เสียดแทรก	h	√	√	√	√	√	√

4.1.2.2 เปรียบเทียบระบบสระ

สระในภาษากวย-กวย มี 2 ประเภท คือ สระโฆชะปกติ (clear vowel) และสระโฆชะต่ำหุ้ม (breathy vowel) ในกลุ่มกวย ซึ่งได้แก่ สว สพ สข สร สระโฆชะปกติ (V) และโฆชะต่ำหุ้ม (V̤) จะมีทั้งสระเดี่ยวและสระประสม ขณะที่กลุ่มกวย สระประสมจะไม่เกิดในสระโฆชะปกติ แต่จะเกิดเฉพาะในสระโฆชะต่ำหุ้มเท่านั้น

4.1.2.2.1 สระโฆชะปกติ

ใน สว สพ และ สข สระเดี่ยวโฆชะปกติจะประกอบด้วยคู่สระสั้นและยาว จำนวน 18 เสียง ใน สก และ จพ สระเดี่ยวโฆชะปกติมี 22 หน่วยเสียง ภาษากวย สร มีสระโฆชะปกติมากที่สุด คือ มีคู่สั้นยาวของ สระระดับสั้นสูง ค่อนข้างสูง ค่อนข้างต่ำ และ ต่ำ จำนวน 24 หน่วยเสียง นอกจากนี้ยังมีสระประสมอีก 3 หน่วยเสียง สระโฆชะปกติของภาษากวย-กวย แต่ละหมู่บ้าน ดังแสดงเปรียบเทียบในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สระโฆชะปกติ ในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

สระโฆชะปกติ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
i i:	√	√	√	√	√	√
e e:	√	√	√	√	√	√
ɛ ɛ:	√	√	√	√	√	√
æ æ:	---	---	---	√	---	---
u u:	√	√	√	√	√	√
ʏ ʏ:	√	√	√	√	√	√
ʌ ʌ:	---	---	---	√	√	√
a a:	√	√	√	√	√	√

สระโหมะปะปกติ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
u u:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
o o:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɔ ɔ:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɒ ɒ:	---	---	---	✓	✓	✓
ie ue eo	✓	✓	✓	✓	---	---

4.1.2.2.2 สระโหมะต่ำท่อม

ในกลุ่มกวยซึ่งได้แก่ สว สพ สข สร สระประสมแบบโหมะต่ำท่อม มี 3 หน่วยเสียง คือ iə ueə uə ในขณะที่กลุ่มกวย สก และ จพ สระประสมแบบโหมะต่ำท่อม จะมีเพียง 2 หน่วยเสียง คือ iə และ ueə ใน สว สพ และ สร สระเดี่ยวแบบโหมะต่ำท่อมจะประกอบเป็นคู่ สระสั้นและยาว จำนวน 18 หน่วยเสียง ส่วน สก และ จพ มี 21 หน่วยเสียง สระสั้น 11 หน่วยเสียง สระยาว 10 หน่วยเสียง เสียง ʌ ɒ ɒ: ปรากฏเฉพาะใน สก และ จพ ใน สข สระโหมะต่ำท่อมจะมีคู่สั้นยาวไม่ครบทุกคู่ กล่าวคือ จะเกิดคู่สั้นยาวเฉพาะสระระดับลิ้นสูงและสระระดับลิ้นต่ำ ส่วนสระระดับลิ้นกลางจะเกิดเฉพาะเสียงยาวเท่านั้น

ตารางที่ 4.7 สระโหมะต่ำท่อม ในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

สระโหมะต่ำท่อม	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
i i:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
e	✓	✓	-	✓	✓	✓
e:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɛ ɛ:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ue ue:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɤ	✓	✓	-	✓	✓	✓
ɤ:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ʌ	-	-	-	-	✓	✓
a a:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
u u:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
o	✓	✓	-	✓	✓	✓
o:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɔ ɔ:	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ɒ ɒ:	-	-	-	-	✓	✓
ie ue	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ueə	✓	✓	✓	✓	-	-

4.2 การสืบสร้างระบบเสียงภาษากวยโบราณ

เนื่องจากภาษากวย-กวยปัจจุบันทั้ง 6 หมู่บ้าน มีพยางค์ 2 ประเภท คือ พยางค์รองและพยางค์หลัก ดังนั้นในการสืบสร้างพยางค์ในภาษากวยโบราณ จึงกำหนดให้มี พยางค์รองซึ่งเป็นพยางค์หน้า และพยางค์หลักซึ่งเป็นพยางค์หลัง เช่นเดียวกับภาษากวย-กวยในปัจจุบัน ดังรายละเอียดพยางค์แต่ละประเภท ดังนี้

4.2.1 การสืบสร้างพยางค์รองในภาษากวยโบราณ

4.2.1.1 แนวคิดในการสืบสร้างพยางค์รอง

คำที่มีพยางค์รองแบบ Cə- ในทั้ง 6 หมู่บ้าน หรือคำที่ Cə- ปรากฏในบางหมู่บ้านแต่บางหมู่บ้านเป็นคำพยางค์เดียว คำนั้นจะถูกสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *Cə-

คำที่มีพยางค์รองแบบ CəN- ในบางหมู่บ้าน แต่เป็น Cə- หรือ N₁- หรือเป็นคำพยางค์เดียวในบางหมู่บ้าน คำนั้นจะถูกสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *CəN-

คำที่มีพยางค์รองแบบพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ N₁- ในบางหมู่บ้าน ขณะที่บางหมู่บ้านเป็นคำพยางค์เดียว คำนั้นจะถูกสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *N₁-

พยางค์รองแบบ Cər- ซึ่งพบเฉพาะใน สพ ถึงแม้ในภาษากวย-กวยหมู่บ้านอื่นๆจะเป็นโครงสร้างแบบใดก็ตาม จะถือว่าโครงสร้างในภาษากวยโบราณคือ *Cər- ทั้งนี้เพราะจากการสืบสร้างพยางค์รองในภาษากะตูกิบโบราณซึ่งถือว่าเป็นภาษาแม่ของภาษากวยโบราณ พบว่ามีโครงสร้างพยางค์รองแบบ *Cər- (Peiros 1996 ธีระพันธ์ ล.ทองคำ 2544) จึงเป็นไปได้ว่าในภาษากวย-กวยปัจจุบัน โครงสร้างพยางค์รองดังกล่าวได้สูญไปในภาษากวย-กวย หมู่บ้านอื่นๆ แต่ยังคงอยู่ใน สพ

การสืบสร้างโครงสร้างพยางค์รอง สรุปดังนี้

กวย-กวย ปัจจุบัน		กวยโบราณ
Cə- / Ø	>	*Cə-
CəN- / Cə- / N ₁ - / Ø	>	*CəN-
N ₁ - / Ø	>	*N ₁ -
Cər- / Cə- / Ø	>	*Cər-

การสืบสร้างพยางค์รองแต่ละพยางค์ จะพิจารณาจากชุดพยางค์รองที่มีเสียงปฏิภาคกันในลักษณะต่างๆ เนื่องจากในภาษากวย-กวยปัจจุบัน พยางค์รองทุกแบบอาจร่อนลงทำให้คำที่เป็นคำสองพยางค์ในบางถิ่นกลายเป็นคำพยางค์เดียวในบางถิ่น การร่อนพยางค์ดังกล่าวเกิดได้ในทุกภาษา ดังนั้นในการแสดงกฎการปฏิภาคจะไม่กล่าวถึงการปฏิภาคที่เป็นคำพยางค์เดียว

ก. ชุดปรากฏทางเสียงของพยางค์รองในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ที่ถูกสืบสร้างให้เป็นพยางค์รองแบบ *Cə- ในภาษากวยโบราณ มีดังนี้

คำที่ทุกหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น pə- หรือคำที่บางหมู่บ้านเป็น pə- แต่บางหมู่บ้านเป็น phə- หรือ kə- หรือเป็นคำพยางค์เดียวที่มีพยัญชนะต้นเป็น ph- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *pə-

คำที่ทุกหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น tə- หรือคำที่บางหมู่บ้านเป็น tə- แต่บางหมู่บ้านเป็น hə- หรือ kə- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *tə-

คำที่ทุกหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น cə- หรือคำที่บางหมู่บ้าน เป็น cə- แต่บางหมู่บ้าน เป็น sə- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *cə-

คำที่ทุกหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น kə- หรือคำที่บางหมู่บ้าน เป็น kə- บางหมู่บ้าน เป็น khə- หรือบางหมู่บ้าน เป็นคำพยางค์เดียวที่มีพยัญชนะต้นเป็น kh- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *kə-

ถ้าบางหมู่บ้าน เป็นคำสองพยางค์ที่มีพยางค์รองเป็น kə- และพยัญชนะต้นของพยางค์หลักเป็น w- แต่บางหมู่บ้าน เป็นคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ kw- จะสืบสร้างให้เป็นคำสองพยางค์โดยมีพยางค์รองเป็น *kə ตามด้วยพยางค์หลักที่มีพยัญชนะต้นเป็น *w-

คำที่ทุกหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น ʔə- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *ʔə-

คำที่ทุกหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น bə- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *bə-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น mə- แต่บางหมู่บ้านเป็น pə- จะสืบสร้างให้พยางค์รองในคำนั้นเป็น *mə-

คำที่ทุกหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น sə- หรือคำที่บางหมู่บ้านเป็น sə- แต่บางหมู่บ้าน เป็น tə- จะสืบสร้างให้คำนั้นมีพยางค์รองเป็น *sə-

คำพยางค์เดียวที่มีพยัญชนะต้นในบางหมู่บ้านเป็น sr- แต่บางหมู่บ้านเป็น s- จะสืบสร้างให้เป็นคำสองพยางค์ที่มีพยางค์รอง *sə ตามด้วยพยางค์หลักที่มีพยัญชนะต้นเป็น *r-

คำที่ทุกหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น lə- จะสืบสร้างพยางค์รองนั้นคือ *lə-

คำที่บางหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น rə- แต่บางหมู่บ้าน เป็น lə- หรือ hə- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *rə-

ข. ชุดปรากฏทางเสียงของพยางค์รองในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ที่ถูกสืบสร้างให้เป็นพยางค์รองแบบ *CəN- ในภาษากวยโบราณ มีดังนี้

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น pəŋ- แต่บางหมู่บ้านเป็น pə- หรือ ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *pəŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น təm- tən- təŋ- แต่บางหมู่บ้าน เป็น tə- หรือ hə--หรือเป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *təm- *tən- *təŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น cəm- cən- cəŋ- cəŋ- แต่บางหมู่บ้าน เป็น cə- หรือเป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *cəm- *cən- *cəŋ- *cəŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น kəm- kən- kəŋ- แต่บางหมู่บ้าน เป็น kə- หรือเป็น พยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *kəm- *kən- *kəŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น ʔə- แต่บางหมู่บ้านเป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *ʔən- *ʔəŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น bə- pə- kə- แต่บางหมู่บ้าน เป็น lə- หรือเป็น พยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *bəm- *pəm- *kəm-

คำที่บางหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น mən- แต่บางหมู่บ้าน เป็น mə- หรือ n- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *mən-

คำที่บางหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น həŋ- แต่บางหมู่บ้านเป็น hən- หรือ hə- คำนั้น จะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น*həŋ-

คำที่บางหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น səm- sən- səŋ- แต่บางหมู่บ้านเป็น sə- และ บางหมู่บ้านเป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *səm- *sən- *səŋ-

คำที่บางหมู่บ้าน มีพยางค์รองเป็น rəm- rən- rəŋ- rəŋ- แต่บางหมู่บ้านเป็น rə- หรือ lə-และบางหมู่บ้าน เป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *rəm- *rən- *rəŋ- *rəŋ-

คำที่บางหมู่บ้านมีพยางค์รองเป็น ləm- lən- ləŋ แต่บางหมู่บ้าน เป็น lə- และ บางหมู่บ้าน เป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- คำเหล่านั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มี พยางค์รองเป็น*ləm- *lən- *ləŋ

ค. ชุดปฏิภาคทางเสียงของพยางค์รองในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ที่ถูกสืบสร้างให้เป็น พยางค์รองแบบ *N₁- ในภาษากวยโบราณ มีดังนี้

คำที่บางหมู่บ้านยังคงมีพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- ŋ- แต่บางหมู่บ้าน เป็นคำพยางค์เดียว คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *m₁- *n₁- *ŋ₁- *ŋ₁-

ง. ชุดปฏิภาคทางเสียงของพยางค์รองในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ที่ถูกสืบสร้างให้เป็นพยางค์รองแบบ *Cər- ในภาษากวยโบราณ มีดังนี้

คำที่หมู่บ้าน สฟ เป็น pər- หมู่บ้านอื่นๆอาจเป็น pə- bə- rə- lə- หรือ kə- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *pər-

คำที่หมู่บ้านสฟ เป็น kər- หมู่บ้านอื่นๆเป็น kə- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *kər-

คำที่หมู่บ้าน สฟ เป็น sər- หมู่บ้านอื่นๆเป็น sə- คำนั้นจะได้รับการสืบสร้างให้มีพยางค์รองเป็น *sər-

4.2.1.2 ผลการสืบสร้างพยางค์รองในภาษากวยโบราณ

โครงสร้างพยางค์รองประกอบด้วย *Cə- *Cər- *CəN- และ *N₁-

*Cə- หมายถึงพยางค์รองที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นและสระ อ โดยไม่มีพยัญชนะท้าย พยางค์เหล่านี้ได้แก่ *pə- *tə- *cə- *kə- *ʔə- *bə- *mə- *sə- *rə- *lə-

*CəN- ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะท้ายนาสิก ได้แก่ *pəŋ- *pəŋ- *təŋ- *təŋ- *cəŋ- *cəŋ- *cəŋ- *cəŋ- *kəŋ- *kəŋ- *kəŋ- *məŋ- *bəŋ- *ʔəŋ- *ʔəŋ- *həŋ- *səŋ- *səŋ- *səŋ- *rəŋ- *rəŋ- *rəŋ- *ləŋ- *ləŋ- *ləŋ

*N₁- เสียงนาสิกก่อนพยางค์หรือพยางค์นาสิก ซึ่งได้แก่ *m̥- *n̥- *ŋ̥- *ŋ̥- เป็นพยางค์รองที่เกิดขึ้นใหม่ในภาษากวยโบราณ โดยการสูญเสีย *Cə- จากพยางค์ *CəN- ในภาษากะตุอิกโบราณ

พยัญชนะท้ายของพยางค์รอง *CəN- และพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ *N₁- จะเป็นเสียงนาสิกร่วมฐานกรณเดียวกัน หรือใกล้เคียงกับพยัญชนะต้นของพยางค์หลักที่ตามมา คือ

*m̥- จะเกิดหน้าพยัญชนะริมฝีปาก *p *b และพยัญชนะข้างลิ้น *l

*n̥- จะเกิดหน้าพยัญชนะปุ่มเหงือก *t *n *s

*ŋ̥- จะเกิดหน้าพยัญชนะเพดานแข็ง *c *ŋ *j

*ŋ̥- จะเกิดหน้าพยัญชนะเพดานอ่อน *k *ŋ และพยัญชนะเส้นเสียง *ʔ *h

*Cər- ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ อ และพยัญชนะท้าย -r ได้แก่ *pər- *kər- *sər-

พยางค์รองมีเพียงหน่วยเสียงสระ *ə ซึ่งส่วนใหญ่ จะยังคงเป็นเสียง ə ในภาษาปัจจุบัน ยกเว้น ในถิ่น สว บางคำที่ *ə กลายเสียงเป็น i หรือ u ทั้งนี้เนื่องจากเกิดการกลมกลืนเสียงกับสระ i หรือ u ในพยางค์หลักที่ตามมา เช่น himil “เมฆ” puhul “เหงื่อ” เป็นต้น

ผลของการสืบสร้างแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากพยางค์รองในภาษากวยโบราณ มาเป็นพยางค์รองแบบต่างๆ ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ดังนี้

4.2.1.3 ชุดปฏิภาคพยางค์รอง

ก. พยางค์รองแบบ *Cə-

*pə-

ในทุกหมู่บ้าน *pə- ยังคงเป็น pə- เช่น

กบ ¹	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pəsaj	pəsaj	pəsaj	pəxj	pəsaj	pəsaj	pəsaj	อิม
*pəjuh	-	pəjuh	pəjuh	pəjuh	pəjuh	pəjuh	พายุ

*pə- ตามด้วย *h ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก จะยังคงเป็น pə- หรืออาจเปลี่ยนเป็น phə-หรือ kə-ในบางหมู่บ้าน ยกเว้น สข ซึ่งเสียงสระ ๑ สูญไป ทำให้คำสองพยางค์ดั้งเดิมกลายเป็นคำพยางค์เดียว เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pəhɔ:m	pəhɔ:m	-	phɔ:m	phəhɔ:m	phəhɔ:m	kəhɔ:m	หัวใจ

*tə-

ในทุกหมู่บ้าน *tə- ยังคงเป็น tə- แต่มีบางคำใน สว ที่กลายเสียงเป็น hə- ส่วนในหมู่บ้านอื่นๆ อาจกลายเสียงเป็น kə- หรือพยางค์รอง *tə- อาจสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	เสา
*təla:ŋ	təla:ŋ	təla:ŋ	təla:ŋ	təla:ŋ	təla:ŋ	təla:ŋ	ฝ่ามือ
*təko:l	həko:l	təko:l	təko:l	təko:l	təko:l	təko:l	หัวเข่า
*təpal	təpal	təpal	təpal	təpal	kəpal	təpal	ครก
*təbəm	təbəm	təbəm	təba:ŋ	təbəm	bəm	təbəm	แก้ม

*cə

ในทุกหมู่บ้าน *cə ยังคงเป็น cə- ยกเว้นบางคำ เปลี่ยนเป็น sə- หรือบางคำพยางค์รองสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

¹ กบ ย่อมาจาก ภาษากวยโบราณ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	เย็น
*cətɔ:ŋ	cətɔ:ŋ	cətɔ:ŋ	sətɔ:ŋ	cətɔ:ŋ	cətɔ:ŋ	cətɔ:ŋ	ถั่ว
*cəŋat	cəŋat	cəŋat	ŋat	cəŋat	ŋat	cəŋat	ฟัง

*kə-

ในทุกหมู่บ้าน *kə- ยังคงเป็น kə- นอกจากนี้ ในบางหมู่บ้าน บางคำอาจเปลี่ยนเป็น khə- หรือบางคำพยางค์รองอาจสูญไป เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəcaŋ	kəcaŋ	kəcaŋ	kəcaŋ	kəcaŋ	kəcaŋ	kəcaŋ	หัวเราะ
*kəŋaŋ	khəŋaŋ	-	khəŋaŋ	kəŋaŋ	səŋaŋ	kəŋaŋ	ซึ่งให้ตั้ง
*kəceh	ceh	kəceh	kəceh	kəceh	kəceh	kəceh	จาม

แต่ถ้าตามด้วย *h ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก *kə- จะยังคงเป็น kə- ในหมู่บ้านต่างๆ ยกเว้นใน สข ซึ่งเสียง *ə สูญไป ทำให้คำสองพยางค์ดั้งเดิมกลายเป็นคำพยางค์เดียว

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəhe:p	-	kəhe:p	khe:p	kəhe:p	kəhe:p	kəhe:p	ตะขาน

ถ้าตามหลังด้วยพยัญชนะ *w ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก *kə- จะยังคงเป็น kə- ใน สพ สก และ จพ ขณะที่ใน สร เสียง *ə สูญไป ทำให้คำสองพยางค์ดั้งเดิมกลายเป็นคำควบกล้ำ kw- เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəwɔ:l	-	kəwɔ:l	-	kwɔ:l	kəwɔ:l	kəwɔ:l	เลี้ยงสัตว์

*ʔə-

ทุกหมู่บ้าน *ʔə- ยังคงเป็น ʔə- หรือบางคำ ʔə- สูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəka:	ʔəka:	ka:	ka:	ʔəka:	ʔəka:	ʔəka:	ปลา
*ʔətaŋ	ʔətaŋ	taŋ	taŋ	ʔətaŋ	taŋ	ʔətaŋ	ขม

*bə-

*bə- ยังคงเป็น bə- หรือในบางคำอาจสูญไปเหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*bəbɛ:ʔ	-	-	-	bəbɛ:ʔ	bɛ:ʔ	bəbɛ:ʔ	บัน

*mə-

ในทุกหมู่บ้าน *mə- ยังคงเป็น mə- แต่มีบางคำ กลายเสียงเป็น pə- เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*məna:ŋ	məna:ŋ	məna:ŋ	məda:ŋ	məna:ŋ	məniəŋ	məniəŋ	ตะวัน
*mənuŋ	-	-	pənuŋ	məkəŋ	mənoŋ	mənoŋ	หนอง

*lə-

*lə- ยังคงเป็น lə- หรือพยางค์รองสูญไปเหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ləme:ŋ	ləme:ŋ	ləme:ŋ	ləme:ŋ	ləme:ŋ	ləme:ŋ	ləme:ŋ	ช่อนช้อย
*ləho:l	-	-	ləho:l	ləho:l	ho:l	ho:l	ถนนไฟ

*rə-

ใน สพ สก จพ *rə- ยังคงเป็น rə- แต่จะเปลี่ยนเป็น lə- ใน สข สร ส่วนใน สว อาจเป็น lə- หรือ hə- นอกจากนั้นในบางคำ พยางค์รองอาจสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*rəwɿ:	həwɿ:	rəwɿ:	ləwe:	ləwɿ:	rəwɿ:	rəwɿ:	แกว่ง
*rəhe:k	he:ʔ	rəhe:k	he:ʔ	ləhe:ʔ	rəhe:ʔ	rəhe:ʔ	ฉีก

*sə-

*sə- ยังคงเป็น sə- บางหมู่บ้านอาจเป็น tə- หรือพยางค์รองสูญไป เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*sədaw	sədaw	sədaw	tədaw	sədaw	səda:w	da:w	กลางคืน
*səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	ใบไม้

แต่ถ้าพยางค์รอง *sə นำหน้าพยัญชนะต้น *r- สระ *ə จะสูญไป ทำให้คำสองพยางค์กลายเป็นคำพยางค์เดียว โดยมีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะควบกล้ำ sr- ใน สว สพ สข ส่วนใน สร สก จพ สระ *ə และ *r- จะสูญไป พยัญชนะ s- เปลี่ยนเป็นพยัญชนะต้น ใน สร สก จพ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*səre:	sre:	sre:	sre:	sæ:	se:	se:	นา

ข. พยางค์รองแบบ *CəN-

*pəŋ-

ใน สพ *pəŋ- ยังคงเป็น pəŋ- ส่วนบางหมู่บ้านเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปเหลือเพียง pə- ขณะที่บางหมู่บ้าน pə- สูญไป คงรักษาไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*pəŋɛ:k	-	pəŋɛ:k	pəɛ:ʔ	pəŋɛ:ʔ	pəŋɛ:ʔ	pəɛ:ʔ	ฟัง
*pəŋɦioŋ	-	pəŋɦioŋ	ɦioŋ	-	-	-	เจียง

*təm- *tən- *təŋ-

*təm- *tən- *təŋ- บางคำยังคงเป็น təm- tən- təŋ- ส่วนบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปเหลือเพียง tə- หรือบางคำ *tə- สูญไป คงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ นอกจากนี้ ใน สว บางคำอาจเปลี่ยนเป็น hə- เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*təmru:ŋ	təmru:ŋ	təmru:ŋ	təmru:ŋ	təmly:ŋ	mrɯ:ŋ	mrɯ:ŋ	ชำ
*təmpo:l	-	-	təpo:l	mpo:l	mpo:l	mpo:l	ชายคา
*təmbu:l	-	-	təbu:l	təmbu:l	mpu:r	mpu:r	ห่อหมก
*təndo:m	-	-	tədo:m	təndo:m	nto:m	-	กระเด็น
*təndu:j	hədu:j	-	du:j	təndu:j	ntuəj	nduəj	นิ้ว
*tənto:l	tənto:l	tənto:l	to:l	nto:l	nto:l	nto:l	ดิน
*təŋto:l	-	təto:r	ŋo:l	təŋto:l	ŋto:r	təto:r	แดน

*cəm- *cən- *cəŋ- *cəŋ-

*cəm- *cən- *cəŋ- *cəŋ- ในบางคำยังคงเป็น cəm- cən- cəŋ- cəŋ- ส่วนบางคำคงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ หรือบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปคงไว้เฉพาะ cə- ขณะที่บางคำพยางค์รองเหล่านี้สูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*cəmlə:ŋ	-	cəlo:ŋ	cəmlə:ŋ	cəlo:ŋ	cəlo:ŋ	cəlo:ŋ	ข้าม
*cəntu:ŋ	cəntuəŋ	sətu:ŋ	cətu:ŋ	cətu:ŋ	tu:ŋ	cətu:ŋ	ดำนานา
*cəŋŋa:m	ŋa:m	ŋiəŋ	cəŋa:m	ŋa:m	ŋŋiəŋ	ŋiəŋ	ห้องใต้
*cəŋha:j	cəha:j	cəŋha:j	cəha:j	cəŋha:j	ŋha:j	cəha:j	ไกล

*kəm- *kən- *kəŋ-

*kəm- *kən- *kəŋ- ยังคงเป็น kəm- kən- kəŋ- ในบางคำ ส่วนบางคำ คงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ หรือบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปคงไว้เฉพาะ kə- ขณะที่บางหมู่บ้าน พยางค์รองดังกล่าวอาจสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*kəmcaj	-	-	kəmcaj	kəcaj	caj	kəcaj	หมูน
*kəmsat	pəsət	kəmsat	kəsət	kəsət	kəsət	kəsət	ดับไฟ
*kəmpuh	-	-	kəmpuh	kəmpuh	mpoh	kəpoh	ฟอง
*kənteh	kətəh	kənteh	kətəh	kəntəh	teh	kətəh	จุดไฟ
*kəndɛ:l	kəndɛ:l	kəntɛ:l	kəndɛ:l	dɛ:l	ntɛ:l	ndɛ:l	เมีย
*kəŋkre:l	-	ŋkre:l	ləke:l	kəke:l	ŋkre:l	ŋkre:l	ทะ

*ʔən- *ʔəŋ-

*ʔən- *ʔəŋ- บางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปคงไว้เฉพาะ ʔə- ส่วนบางคำ คงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ ขณะที่บางคำ พยางค์รองสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəntro:k	-	tro:k	ro:ʔ	ntro:ʔ	ʔətro:ʔ	ʔətro:ʔ	ช่องปลา
*ʔəŋha:m	ʔəha:m	ha:m	ha:m	ʔəha:m	ŋha:m	ha:m	เลือด

*bəm- *pəm- *kəm-

*bəm- *pəm- *kəm- เปลี่ยนเป็น bə- pə- kə- หรือ m- ส่วนที่ เปลี่ยนเป็น lə- พบมากใน สข เนื่องจากข้อมูลคำศัพท์ร่วมเชื้อสายชุดนี้มีจำนวนน้อย จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าพยัญชนะต้นของพยางค์รองดั้งเดิมควรเป็นเสียงใด เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*p/b/kəmba:t	pəba:t	bəba:t	ləba:t	mba:t	mbiət	kəbiət	เคียว

*mən-

*mən- ยังคงเป็น mən- หรือบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์กร่อนไปคงไว้เฉพาะ mə- ส่วนบางคำคงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ ขณะที่บางคำ พยางค์รองสูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*mənto:l	mənto:l	məndɔ:l	mətɔ:l	nta:l	ntɔ:l	nta:l	ดาว

*həŋ-

*həŋ- กลายเสียงเป็น hən- ใน สว ส่วนในหมู่บ้านอื่นๆ *hə- สูญไป เหลือเพียง พยัญชนะนาสิกท้ายพยางค์ หรือบางถิ่นพยางค์รองสูญไปเหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*həŋce:k	hənce:ʔ	ce:k	ce:ʔ	nce:ʔ	ŋce:ʔ	nce:ʔ	แจก

*ləm- *lən- *ləŋ-

*ləm- *lən- *ləŋ- บางคำยังคงเป็น ləm- lən- ləŋ- ส่วนบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์ร่อนไปเหลือเพียง lə- หรือบางคำเสียง *lə- สูญไปคงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ləmpa:k	mpa:ʔ	ləmpa:k	mpa:ʔ	mpa:ʔ	mpa:ʔ	mpa:ʔ	ป่า
*lənla:c	-	-	ləla:t	ləla:jʔ	liəc	nliəc	ล้างหน้า
*ləŋhac	-	-	-	ləŋhajʔ	ŋhac	ləhac	ชุบขีบ

*rəm- *rən- *rəŋ- *rəŋ-

*rəm- *rən- *rəŋ- *rəŋ- บางคำยังคงเป็น rəm- rən- rəŋ- rəŋ- ส่วนบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์ร่อนหายไปเหลือเพียง rə- หรือบางคำ rə- สูญไป คงไว้เฉพาะเสียงนาสิกท้ายพยางค์ หรือในบางคำพยางค์รองดังกล่าวยังคงเหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*rəmbu:ŋ	-	rəmbu:ŋ	ləbu:ŋ	ləmbu:ŋ	rəbu:ŋ	mbu:ŋ	รั้ว
*rəntəh	-	rəntəh	ntəh	təh	-	-	ฟ้าผ่า
*rəŋtjo:l	-	rəŋtjo:l	ləŋtjo:l	ncjo:l	ŋcjo:l	ncjo:l	คู
*rəŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	rəŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	ləŋɛ:t	ŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	หลับตา

*səm- *sən- *səŋ-

*səm- *sən- *səŋ- ยังคงเป็น səm- sən- səŋ- ในบางคำ ส่วนบางคำเสียงนาสิกท้ายพยางค์ร่อนไปเหลือเพียง sə- หรือบางคำคงไว้เพียงพยัญชนะนาสิกท้ายพยางค์ ขณะที่บางคำพยางค์รองสูญไปเหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

*səmlap	səmlan	səmlap	səmlan	səmlan	mlap	səmlap	แห
*sənte:	-	-	te:	sənte:	te:	nte:	บอก
*səŋʔa:p	səʔa:p	səŋʔa:p	səʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	səʔa:p	หาวนอน

ค. พยางค์รอกแบบ N-

*m- *n- *ŋ-

*m- *n- *ŋ- ยังคงเป็นพยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ m- n- ŋ- ทุกหมู่บ้าน
*ŋ- จะยังคงเป็น ŋ- ใน สท และ สก แต่เปลี่ยนเป็น n- ใน สว สร และ จพ ยกเว้น สข ที่
พยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์สูญไป เหลือเพียงพยางค์หลัก เช่น

กบ	สว	สท	สข	สร	สก	จพ	
*mbluə	m̥luə	m̥lu	bluə	m̥bluə	m̥plu:	m̥lu:	พล
*ŋta:k	n̥ta:ʔ	n̥ta:k	ta:ʔ	n̥ta:ʔ	n̥ta:ʔ	n̥ta:ʔ	ลัน
*ŋcɪl	n̥cuɪl	-	ŋɛl	n̥cɛl	ŋcɛl	cɛl	เซ็ม
*ŋkeh	n̥keh	ŋkeh	keh	ŋkeh	ŋkeh	ŋkeh	ลัน

ใน สข พยัญชนะนาสิกก่อนพยางค์ *m- *n- *ŋ- มีการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไข
ที่แตกต่างกันดังนี้

*m- จะสูญไป ถ้าพยางค์หลักที่ตามมา เป็นพยางค์ที่มีสระโฆชะปกติ

เช่น *mpe:t > pe:t มีด

แต่ถ้าพยางค์หลักที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำและเป็นพยางค์สระโฆชะต่ำหุ้ม *m- จะ
เปลี่ยนเป็น m- และพยัญชนะต้นควบกล้ำเสียงที่ 1 จะกร่อนไป เหลือเพียงเสียงที่ 2

เช่น *mpre:ʔ > mre:ʔ หาบ

ถ้าพยางค์หลักเป็นพยางค์ที่มีสระโฆชะต่ำหุ้มแต่พยัญชนะต้นไม่ใช่เสียงควบกล้ำ
พยัญชนะต้นในพยางค์หลักจะกร่อนไป และ *m- จะทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก
แทน

เช่น *mpil > mɛl มะขาม

*n- จะสูญไป ถ้าพยางค์หลักที่ตามมาเป็นพยางค์ที่มีสระโฆชะปกติ

เช่น *ŋta:k > ta:ʔ ลัน

หรือในบางคำอาจเปลี่ยนเป็น l-

เช่น *ŋse:ŋ > lɔse:ŋ น้ำมัน

แต่ถ้าพยางค์หลักมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำและสระโฆชะต่ำหุ้ม *n- และพยัญชนะต้น
ควบกล้ำเสียงที่ 1 จะกร่อนไป เหลือเพียงพยัญชนะเสียงที่ 2

เช่น *ntrɛ: > re: สาก *ntru:ŋ > ru:ŋ ยาว

*ŋ- และ *ŋ- จะสูญไปถ้าพยางค์หลักที่ตามมาเป็นพยางค์ที่มีสระโฆชะปกติ

เช่น *ŋkeh > keh ลัน *ŋce: > ce: เหา

ถ้าพยางค์หลักเป็นพยางค์ที่มีสระโหมะต่ำทุ่ม แต่พยัญชนะไม่ใช่เสียงควบกล้ำ พยัญชนะต้นในพยางค์หลักจะกร่อนไป เสียง *-ŋ และ *-ŋ ซึ่งเป็นพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง จะเปลี่ยนเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก เช่น *cəŋkəŋ > cəŋkəŋ นอก
นอกจากนั้น *ŋ- จะเปลี่ยนเป็นŋ- เมื่อนำหน้าสระหน้า เช่น *ŋkəl > ŋɛl ไถ

ง. พยางค์รองแบบ *Cər-

*pər-

ใน สพ *pər- ยังคงเป็น pər- แต่กลายเสียงเป็น pə- bə- rə- lə- หรือ kə- ในหมู่บ้านอื่นๆ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pərdəh	-	pərdəh	pərdəh	pərdəh	pərdəh	pərdəh	ข้าวตอก
*pəmiət	-	pəmiət	ləniət	ləniət	rəni:t	rəni:t	เบียด

*kər-

ใน สพ *kər- ยังคงเป็น kər- แต่กลายเสียงเป็น kə- ในหมู่บ้านอื่น เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kərʔəh	-	kərʔəh	kəʔəh	-	-	-	ผู

*sər-

ใน สพ *sər- ยังคงเป็น sər- และ กร่อนเสียงเป็น sə- ในหมู่บ้านอื่นๆ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*sərwiəh	-	sərwiəh	-	səwiəh	səwih	-	หม้อบิ่

4.2.2 การสืบสร้างพยางค์หลักในภาษากวยโบราณ

โครงสร้างพยางค์หลัก คือ C(C)V(:)/(V)(C) และ C(C)V(:)/(V)(C) ยกเว้นโครงสร้างพยางค์หลักของภาษากวยบ้านลำโรง ซึ่งพยัญชนะท้ายมีทั้งพยัญชนะท้ายเดี่ยว และพยัญชนะท้ายควบกล้ำ แต่เนื่องจากพยัญชนะท้ายควบกล้ำมีเพียงเสียงเดี่ยวคือ -jʔ ซึ่งในภาษากวย-กวย ถิ่นอื่นๆ เป็น -Cพยัญชนะท้าย -jʔ ในภาษากวยบ้านลำโรงดังกล่าว ถูกสืบสร้างให้เป็น *-C ในภาษากวยโบราณ ดังนั้นจึงถือว่าพยัญชนะท้ายควบกล้ำที่เกิดในภาษากวยบ้านลำโรงเป็นเสียงที่เกิดจากพยัญชนะท้ายเดี่ยวในภาษากวยโบราณ โครงสร้างพยางค์หลักในภาษากวยโบราณเป็นการสืบสร้างที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระ และพยัญชนะท้ายเดี่ยว สระอาจเป็นสระสั้น สระยาวหรือสระประสม ซึ่งมีลักษณะน้ำเสียงของสระ

เป็นสระโหมะปกติ หรือสระโหมะต่ำหุ้ม ในพยางค์ที่มีสระเป็นสระยาวหรือสระประสมอาจมีพยัญชนะท้ายหรือไม่มีก็ได้ แต่ในพยางค์ที่มีสระเป็นสระสั้นจะต้องมีพยัญชนะท้ายเสมอ

โครงสร้างพยางค์หลัก : *C(C)V(:)/(V)(C)
*C(C)V̇(:)/(V)(C)

4.2.2.1 พัฒนาการของพยัญชนะต้นและสระในพยางค์หลัก

พยัญชนะต้นภาษากวยโบราณ มีพัฒนาการมาจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางสัทศาสตร์ของพยัญชนะต้นในภาษากะตุอิกโบราณ การเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของพยัญชนะต้นดังกล่าวมีผลให้เกิดการพัฒนาระบบสระจากภาษากะตุอิกโบราณซึ่งมีสระเพียงชุดเดียว มาเป็นสระ 2 ชุดคือสระโหมะปกติ (V) และสระโหมะต่ำหุ้ม (V̇) ในภาษากวยโบราณ นักภาษาศาสตร์ที่ได้สืบสร้างระบบเสียงพยัญชนะภาษากะตุอิกโบราณไว้ ได้แก่ เปรอส (1996) และธีระพันธ์ ล.ทองคำ (2544) เพื่อให้เห็นพัฒนาการของเสียงพยัญชนะจากกะตุอิกโบราณ มาสู่กวยโบราณ ก่อนที่จะมาเป็นภาษากวย กุย ในปัจจุบัน ในงานวิจัยนี้ จะนำระบบเสียงพยัญชนะกะตุอิกโบราณ จากระบบสืบสร้างของเอดวาร์ด คาสต์รั้ง 2 ท่าน พร้อมตัวอย่าง มาแสดงเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องเชื่อมโยง ดังนี้

ก. พยัญชนะต้นกักโหมะ *p *t *c *k และเสียดแทรกโหมะ *s *h ในภาษากะตุอิกโบราณ ยังคงเป็นเสียงกักโหมะหรือเสียดแทรกโหมะเช่นเดิม และเกิดร่วมกับสระโหมะปกติในภาษากวยโบราณ เช่น

กะตุอิกโบราณ		กวยโบราณ
พยัญชนะกักโหมะ	>	พยัญชนะกักโหมะ (สระโหมะปกติ)
*ʔ(ə)ce:m (ธีระพันธ์)		*ʔəce:m 'นก'
*ʔəce:m (เปรอส)		
พยัญชนะเสียดแทรกโหมะ	>	พยัญชนะเสียดแทรกโหมะ (สระโหมะปกติ)
*ʔ(ə)suam (ธีระพันธ์)		*ʔəsuəm 'ทุ่ง'
*ʔəsuəm (เปรอส)		

ข. พยัญชนะต้นกักโหมะ *b *d *j ในภาษากะตุอิกโบราณ จะเปลี่ยนเป็นกักโหมะ *p *t *c เกิดร่วมกับสระโหมะต่ำหุ้มในภาษากวยโบราณ เช่น

กะตุอิกโบราณ		กวยโบราณ
พยัญชนะกักโฆชะ	>	พยัญชนะกักโฆชะ (สระโฆชะต่ำทุ้ม)
*t(ə)bat (ธีระพันธ์)		*təpat 'หก'
*dəbat (เปรออส)		

ค. พยัญชนะต้นกักกลมเข้า (implosive) *b *d *f หรือพยัญชนะกักมีเสียงกักที่เส้นเสียงนำ (preglottalized stop) *ʔb *ʔd *ʔj ในภาษากะตุอิกโบราณ จะเปลี่ยนเป็นกักโฆชะ *b *d *j และเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทุ้ม ในภาษากวยโบราณ เช่น

กะตุอิกโบราณ	กวยโบราณ
*ba:r (ธีระพันธ์)	*ba:rสอง
*ʔba:r (เปรออส)	

ง. พยัญชนะต้นกลุ่มก้องกังวาน(sonorant)ในภาษากะตุอิกโบราณ นักภาษาศาสตร์มีแนวคิดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าศึกษาตามแนวการสืบสร้างของเปรออส พยัญชนะต้นก้องกังวานอโฆชะ (voiceless sonorant) ในภาษากะตุอิกโบราณ *m̥ *n̥ *ŋ̥ *w̥ *l̥ *r̥ จะเปลี่ยนเป็นพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ *m *n *ŋ *w *l *r เกิดร่วมกับสระโฆชะปกติ (V) ในภาษากวยโบราณ ในขณะที่พยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ (voiced sonorant) *m *n *ŋ *r *l *w *j ในภาษากะตุอิกโบราณ จะยังคงเป็นพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ เกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทุ้ม (V̄) แต่ถ้าศึกษาตามแนวการสืบสร้างของ ธีระพันธ์ ล. ทองคำ ซึ่งกำหนดให้พยัญชนะต้นก้องกังวานในภาษากะตุอิกโบราณมีเพียงชุดเสียงโฆชะ และให้ความแตกต่างอยู่ที่พยางค์รองและเสียงสระของพยางค์หลัก กล่าวคือ สระเดี่ยวจะเปลี่ยนเป็นสระประสม การเปลี่ยนแปลงมาสู่ภาษากวยโบราณ จึงต้องพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของสระควบคู่ไปด้วย ตัวอย่างเช่น

กะตุอิกโบราณ		กวยโบราณ
*t(ə)m̥m̥o:	ธีระพันธ์	*təməw 'หิน'
*[t/d]əməw	เปรออส	
*h(ə)r̥mi:t	ธีระพันธ์	*ləm̥iət 'ขมิ้น'
*hərm̥iət	เปรออส	

*s(ə)la:	ธีระพันธ์	*səla:	'ใบ'
*səla:	เปรอด		
*ʔ(ə)nlɔːŋ	ธีระพันธ์	*ʔəɭɔːŋ	'ไม้'
*ʔənluaŋ	เปรอด		

ในงานวิจัยนี้ จะสืบสร้างพยัญชนะก้องกังวานจากภาษากะตุอิกโบราณมาสู่ภาษากวยโบราณ โดยใช้แนวทางการสืบสร้างของเปรอด กล่าวคือ พยัญชนะก้องกังวานอโฆษะในภาษากะตุอิกโบราณจะเปลี่ยนเป็นพยัญชนะก้องกังวานโฆษะตามด้วยสระลักษณะน้ำเสียงโฆษะปกติในภาษากวยโบราณ ส่วนพยัญชนะก้องกังวานโฆษะจะยังคงเป็นพยัญชนะก้องกังวานโฆษะตามด้วยสระโฆษะต่ำทุ้ม ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาเปรียบเทียบภาษากวย-กวยในปัจจุบันพบว่า เสียงปฏิภาคของพยัญชนะก้องกังวานมี 2 ชุด คือ ชุดที่เกิดกับสระโฆษะปกติเดียวกันทุกถิ่น และชุดที่เกิดกับสระซึ่งบางหมู่บ้านเป็นสระเดี่ยว บางหมู่บ้านเป็นสระประสม ในขณะที่บางหมู่บ้านยังคงเก็บลักษณะน้ำเสียงแบบโฆษะต่ำทุ้มไว้ แต่บางหมู่บ้านได้เปลี่ยนเป็นลักษณะน้ำเสียงแบบโฆษะปกติ

ตัวอย่างที่ 1 พยัญชนะก้องกังวานอโฆษะ *m̥ *ŋ ในภาษากะตุอิกโบราณ เปลี่ยนเป็นพยัญชนะก้องกังวานโฆษะ *m *n *ŋ นำหน้า *a ซึ่งเป็นสระโฆษะปกติ ในภาษากวยโบราณ และยังคงเป็น m n ŋ นำหน้า a ซึ่งยังคงเป็นสระโฆษะปกติ ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

เปรอด	กวยโบราณ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təmaj	*təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	ใหม่
*kəŋaj	*kəŋaj	kəŋaj	kəŋaj	kəŋaj	kəŋaj	kəŋaj	kəŋaj	หนู
*təŋaj	*təŋaj	təŋaj	təŋaj	təŋaj	təŋaj	təŋaj	təŋaj	กลางวัน

ตัวอย่างที่ 2 พยัญชนะก้องกังวานโฆษะ *m *l ในภาษากะตุอิกโบราณ ยังคงเป็นพยัญชนะก้องกังวานโฆษะ *m *l นำหน้า *ɔː ซึ่งเป็นสระโฆษะต่ำทุ้ม ในภาษากวยโบราณ ในภาษาปัจจุบันยังคงเป็น m l แต่สระจะเปลี่ยนแปลงไป คือ สว และ สข ยังคงเป็นสระเดี่ยว ɔː: สร เปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว ɔː ส่วน สพ สก จพ จะเปลี่ยนเป็นสระประสม buə

เปรอด	กวยโบราณ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*muaŋ	*mɔːŋ	mɔːŋ	mɔːŋ	mɔːŋ	mɔːŋ	mɔːŋ	mɔːŋ	รถ
*ʔənluaŋ	*ʔəɭɔːŋ	ʔəɭɔːŋ	lɔːŋ	lɔːŋ	ʔəɭɔːŋ	ʔəɭɔːŋ	ʔəɭɔːŋ	ไม้

ดูสรุปพัฒนาการของพยัญชนะต้น ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 พัฒนาการของพยัญชนะต้นและสระจากกะตุอิกโบราณมาสู่กวยโบราณ

กะตุอิกโบราณ	กวยโบราณ	
	พยัญชนะต้น	ลักษณะน้ำเสียงของสระ
กักอโฆชะ *p *t *c *k *ʔ	กักอโฆชะ *p *t *c *k *ʔ	โฆชะปกติ (*v)
กักโฆชะ *b *d *j *g	กักอโฆชะ *p *t *c *k	โฆชะต่ำทุ้ม (*y)
กักโฆชะมีการกักนำที่เด่นเสียง *ʔb *ʔd *ʔj	กักโฆชะ *b *d *j	โฆชะต่ำทุ้ม (*y)
ก้องกังวานอโฆชะ *m̥ *n̥ *ɲ̥ *ŋ̥ *w̥ *r̥ *l̥ *j̥	ก้องกังวานโฆชะ *m *n *ɲ *ŋ *w *r *l *j	โฆชะปกติ (*v)
ก้องกังวานโฆชะ *m *n *ɲ *ŋ *w *l *r *j	ก้องกังวานโฆชะ *m *n *ɲ *ŋ *w *r *l *j	โฆชะต่ำทุ้ม (*y)
เสียดแทรก *s *h	เสียดแทรก *s *h	โฆชะปกติ (*v)

พยัญชนะต้นภาษากวยโบราณ ได้พัฒนามาเป็นพยัญชนะต้น ในภาษากวย-กวย ปัจจุบัน ซึ่งเกิดร่วมกับสระที่มีลักษณะน้ำเสียงที่แตกต่างกันไปตามหมู่บ้านต่างๆ ดังนี้

พยัญชนะต้นกักอโฆชะและเสียดแทรกอโฆชะที่เกิดร่วมกับสระโฆชะปกติ และพยัญชนะต้นกักอโฆชะที่เกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทุ้ม ในภาษากวยโบราณ ยังคงรักษารูปแบบสระที่มีลักษณะน้ำเสียงเดิมไว้ ในภาษาปัจจุบันทุกหมู่บ้าน พยัญชนะต้นกักโฆชะซึ่งเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทุ้ม ในกวยโบราณ ยังคงรักษารูปแบบเดิมไว้ใน สร สก และ จพ ขณะที่ สว สพ และ สข จะเปลี่ยนมาเป็นสระโฆชะปกติ

พยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะซึ่งเกิดกับสระโฆชะปกติ ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็นพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ และยังคงรักษาลักษณะน้ำเสียงโฆชะปกติไว้ในภาษาปัจจุบันทุกถิ่น ส่วนพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะที่เกิดกับสระโฆชะต่ำทุ้มในภาษากวยโบราณ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มว่าจะกลายเป็นสระโฆชะปกติในอนาคต กล่าวคือ จะยังคงรักษาลักษณะน้ำเสียงแบบโฆชะต่ำทุ้มไว้ในบางคำบางหมู่บ้าน และเปลี่ยนเป็นลักษณะน้ำเสียงโฆชะปกติใน

บางคำบางหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีกฎแน่นอน แต่จะมีอย่างน้อย 1 หมู่บ้าน ที่ยังคงรักษาสระโฆชะต่ำหุ้มไว้ ดูสรุปในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 พยัญชนะต้นกับสระ จากภาษากวยโบราณมาเป็นภาษากวยปัจจุบัน

พยัญชนะต้น		สระ						
กวยโบราณ (กบ)	กวย- กุย ปัจจุบัน	กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
กัอกโฆชะ *p *t *c *k *ʔ	กัอกโฆชะ p t c k ʔ	*v	v	v	v	v	v	v
กัอกโฆชะ *p *t *c *k	กัอกโฆชะ p t c k	*v̥	v̥	v̥	v̥	v̥	v̥	v̥
กักโฆชะ *b *d *j	กักโฆชะ b d j/j	*v̥	v	v	v	v̥	v̥	v̥
ก้องกังวานโฆชะ *m *n *ɲ *ŋ *r *l *w *j	ก้องกังวานโฆชะ m n ɲ ŋ r/l l w j	*v	v	v	v	v	v	v
ก้องกังวานโฆชะ *m *n *ɲ *ŋ *r *l *w *j	ก้องกังวานโฆชะ m n ɲ ŋ r l w j	*v̥	v̥/v	v̥/v	v̥/v	v̥/v	v̥/v	v̥/v
เสียดแทรกโฆชะ *s *h	เสียดแทรกโฆชะ s h	*v	v	v	v	v	v	v

ถึงแม้พยัญชนะต้นกลุ่มกักโฆชะภาษากวยโบราณจะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะน้ำเสียงของสระในภาษาปัจจุบันบางหมู่บ้าน กล่าวคือ สว สพ และ สข พยัญชนะต้นกักโฆชะจะเกิดหน้าสระโฆชะปกติ ขณะที่ สร สก และ จพ เกิดหน้าสระโฆชะต่ำหุ้ม แต่ถ้าเปรียบเทียบกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ซึ่งภาษาปัจจุบันทุกหมู่บ้านยังคงรักษาสระลักษณะน้ำเสียงแบบดั้งเดิมไว้ จะทำให้ทราบสระลักษณะน้ำเสียงดั้งเดิมของพยัญชนะต้นกักโฆชะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 สระ *a: และ *a:

สระ *a: โฆษะปกติที่เกิดกับพยัญชนะต้นกักโฆชะโบราณ (*vl.) ยังคงเป็นสระโฆษะปกติ a: ตรงกันทุกหมู่บ้านในปัจจุบัน แต่ถ้าเป็นสระโฆษะต่ำท่อม *a: ที่เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะโบราณ(*vl.) สระดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสระประสมในบางหมู่บ้าน กล่าวคือ สว สข และ สร จะยังคงเป็น a: ขณะที่ สพ สก จพ เปลี่ยนเป็น iə ปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ จากสระเดี่ยวไปสู่สระประสมในบางหมู่บ้านดังกล่าว เกิดกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ (*vd.) ในลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ใน สว และ สพ เป็น a: สร เป็น a: สข เป็น uə ส่วน สก และ จพ เปลี่ยนเป็นสระประสม iə ดูสรุปในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะต้นกักโฆชะโบราณ กับสระ *a: และ *a: และการเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาษากวย-กวยปัจจุบัน 6 หมู่บ้าน

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*vl.a:	a:	a:	a:	a:	a:	a:
*vl.a:	a:	iə	a:	a:	iə	iə
*vd.a:	a:	a:	uə	a:	iə	iə

ตัวอย่างที่ 2 สระ *v: และ *v:

สระโฆษะปกติ *v: ที่เกิดกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ จะยังคงเป็นเสียง v: ใน สว สป และ สข และกลายเป็นเสียงเป็น d: ใน สร สก และ จพ แต่ถ้าเป็นสระโฆษะต่ำท่อม *v: ซึ่งเกิดกับพยัญชนะต้นกักโฆชะเช่นเดียวกัน ใน สว สข และ สร จะยังคงเป็นสระ v: ขณะที่ใน สป สก และ จพ และกลายเป็นสระประสม uə ปรากฏการณ์การกลายเป็นสระประสมในบางหมู่บ้านดังกล่าว เกิดกับพยัญชนะต้นกักโฆชะในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ สว สป สข และ สร จะยังคงรักษาเสียงเดิม ขณะที่ใน สก และ จพ จะกลายเป็นเสียงเป็น uə

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะต้นกักโฆชะโบราณ กับสระ *v: และ *v: และการเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาษากวย-กวยปัจจุบัน 6 หมู่บ้าน

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*vl.v:	v:	v:	v:	d:	d:	d:
*vl.v:	v:	uə	v:	v:	uə	uə
*vd.v:	v:	v:	v:	v:	uə	uə

4.2.2.2 การสืบสร้างระบบพยัญชนะในภาษากวยโบราณ

4.2.2.2.1 แนวคิดในการสืบสร้างระบบเสียงพยัญชนะในภาษากวยโบราณ

ก. คำที่ชุดเสียงปฏิภาคเป็นเสียงเดียวกันในทั้ง 6 หมู่บ้าน จะถูกสืบสร้างเป็นหน่วยเสียงนั้น เช่น

	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	กวยโบราณ (กบ)
พยัญชนะต้น	p-	p-	p-	p-	p-	p-	*p
พยัญชนะควบกล้ำ	tr-	tr-	tr-	tr-	tr-	tr-	*tr-
พยัญชนะท้าย	-m	-m	-m	-m	-m	-m	*-m

ข..ในกรณีที่เสียงปฏิภาคเป็นเสียงที่แตกต่างกัน จะตัดสินใจการสืบสร้างดังนี้

พิจารณาจากเงื่อนไขทางเสียง เช่น สข เป็นเสียงพยัญชนะต้น m- ขณะที่หมู่บ้านอื่นเป็นเสียง mp- เมื่อพิจารณาเงื่อนไขทางเสียง พบว่า ถ้าอยู่หน้าสระโฆษะต่ำทุ้ม หมู่บ้านอื่นเป็น mp- แต่ สข จะเป็น m- เสมอ ดังนั้น จึงสืบสร้างให้ชุดเสียงปฏิภาคดังกล่าวเป็น *mp ในภาษากวยโบราณ

สว	สป	สร	สก	จพ	สข	เงื่อนไข	กบ
						V	*mp

พิจารณาจากลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลมอญ-เขมร หรือพิจารณาจากภาษาละตินอิกโบราณ เช่น สร และ สข มีเสียงพยัญชนะท้าย -l แต่ไม่มี -r ขณะที่หมู่บ้านอื่นๆมีทั้งพยัญชนะท้าย -l และ -r เมื่อพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของพยัญชนะท้ายในภาษาตระกูลมอญ-เขมรซึ่งมีทั้งเสียงพยัญชนะท้าย -l และ -r และในการสืบสร้างพยัญชนะท้ายภาษาละตินอิกโบราณก็กำหนดให้มีพยัญชนะท้ายทั้ง -l และ -r ดังนั้น จึงสืบสร้างให้พยัญชนะท้าย -l ที่ตรงกันทั้ง 6 หมู่บ้านเป็น *-l และสืบสร้างพยัญชนะท้ายซึ่งใน สร และ สข เป็น -l แต่หมู่บ้านอื่นๆเป็น -r ให้เป็น *-r ในภาษากวยโบราณ

สว	สป	สก	จพ	สข	สร	กบ
						*-l
						*-r

พิจารณาจากเสียงที่ปรากฏมากกว่า ในบางกรณีที่ไม่สามารถหาเหตุผลทั้ง 2 แบบข้างต้นมาตัดสินได้ เช่น ใน สป เสียงพยัญชนะท้าย -? จะปฏิภาคกับ -t ในหมู่บ้านอื่น ถ้าพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลมอญ-เขมร หรือพิจารณาจากภาษาละตินอิกโบราณ จะพบว่ามีพยัญชนะท้ายทั้ง *-? และ *-t ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สามารถหาเงื่อนไขทางเสียงได้ เพราะชุดปฏิภาคดังกล่าวเกิดในคำเพียงจำนวนน้อย ดังนั้นการสืบสร้างจึงตัดสินให้เป็น *-t ในภาษากวยโบราณ ตามจำนวนหมู่บ้านที่ปรากฏมากกว่า

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำทัมในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น p ตามด้วยสระโฆชะต่ำ
ทัม ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	ใหญ่
*puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	ท้อง

ถ้า *p อยู่ระหว่าง *m กับสระโฆชะต่ำทัม ใน สข เสียง *p จะสูญไป เหลือเพียง
m ตามด้วยสระโฆชะต่ำทัม เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*mpie:l	mpil	mpu:l	me:l	mpel	mpal	mpel	มะขาม
*rəmpat	pa:t	rəmpa:t	cəmet	mpat	mpat	mpat	ไม้เรียว

ใน สพ ถ้าอยู่ระหว่าง *m กับสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *p- จะกลายเป็นเสียง
เป็น b ขณะที่หมู่บ้านอื่นยังคงเสียง p เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*mpe:t	mpuət	m̥bet	pe:t	m̥pe:t	m̥pe:t	m̥pe:t	มีด
*mpom	-	m̥bom	pom	m̥pom	m̥pom	m̥pom	ข้าวเฒ่า

*t-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *t- ยังคงเป็น t ตามด้วยสระโฆชะปกติ
ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*tac	taj?	tac	tat	taj?	tac	tac	ชาย
*ʔətaŋ	ʔətaŋ	taŋ	taŋ	taŋ	taŋ	ʔətaŋ	ขม
*kəto:r	kəto:l	kəto:r	kəto:l	kəto:l	kəto:r	kəto:r	หู

ใน สพ ถ้าอยู่ระหว่าง *n- กับสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ เสียง *t- จะ
เปลี่ยนเป็น d แต่ยังคงเป็น t ในหมู่บ้านอื่นๆ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*tənto:l	tənto:l	təndo:l	to:l	nto:l	nto:l	nto:l	ดิน
*mənto:l	mənto:l	məndo:l	məto:l	nto:l	nto:r	nto:l	ดาว

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำทัมในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น t ตามด้วยสระโฆชะต่ำทัม
ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ti:	ti:	ti:	ti:	ti:	ti:	ti:	สูง
*ta:p	ta:p	tiəp	tuəp	ta:p	tiəp	tiəp	เตี้ย ต่ำ

*c-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *c- ยังคงเป็น c- ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ce:n	ce:n	ce:n	ce:n	ce:n	ce:n	ce:n	สูง
*ʔəce:m	ce:m	ce:m	ce:m	ʔəce:m	ce:m	ce:m	นก

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น c- ตามด้วยสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*cih	cih	cih	cih	cih	cih	cih	ชี้
*ɲcar	caɭ	cyɾ	ceɭ	ɲcaɭ	ca:r	ca:r	ยางไม้

ใน สข ถ้าอยู่ระหว่าง *ɲ กับสระโฆชะต่ำทั้ เสียง *c จะสูญไป เหลือเพียง ɲ ตามด้วยสระโฆชะต่ำทั้ ขณะที่ถิ่นอื่นยังคงเก็บรักษาหน่วยเสียง c- ไว้ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ɲcil	-	ɲcuɭ	ɲeɭ	ɲceɭ	ɲcaɭ	ɲceɭ	เข้ม

*k-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *k- ยังคงเป็น k ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kap	kap	kap	kap	kap	kap	kap	กัด
*kat	kat	kat	kat	kat	kat	kat	ตัด

ถ้าเกิดหน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ ก็ยังคงเป็น k- ตามด้วยสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kɣ:j	kɣ:j	kɣ:j	kɣ:j	kɣ:j	kɣ:j	kɣ:j	เคย
*təkɔ:l	təkɔ:l	thəkɔəl	təkɔ:l	təkɔ:l	thəkɔəl	təkɔəl	แปด

ถ้า *k เกิดระหว่าง *ŋ- กับสระโฆชะต่ำท่อม ใน สข เสียง *k จะสูญไป เหลือ
เพียง ŋ- ตามด้วยสระหลัง หรือเปลี่ยนเป็น ɲ- ตามด้วยสระหน้า เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*cəŋkəŋ	cəŋkəŋ	cəŋkəŋ	cəŋɔŋ	ŋkəŋ	ŋkəŋ	ŋkəŋ	น่อง
*ŋkal	ŋkal	ŋkal	ŋɛl	ŋkal	ŋkal	ŋkal	ไก

*ʔ-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *ʔ- ยังคงเป็น ʔ- ตามด้วยสระโฆชะปกติ
ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəʔi:	ʔi:	ʔi:	kəʔi:	ʔi:	ʔi:	ʔi:	เจ็บ
*ʔem	ʔe:m	ʔem	ʔem	ʔem	ʔem	ʔem	อรัย

*b-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวยโบราณ *b- ยังคงเป็น b ตามด้วยสระโฆชะต่ำ
ท่อม ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ ใน สว สพ สข เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*bɪc	biʔ	bec	bet	bɪʔ	bɪc	bɪc	นอน
*ba:r	ba:l	ba:r	buə	ba:	bɪə	bɪə	สอง

*d-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวยโบราณ *d- ยังคงเป็น d ตามด้วยสระโฆชะ
ต่ำท่อม ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติใน สร สก จพ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*da:ʔ	da:ʔ	da:ʔ	da:ʔ	da:ʔ	dɪəʔ	dɪəʔ	น้ำ
*dɔ:j	do:j	do:j	do:j	dɔ:j	dɔ:j	dɔ:j	ข้าว

ถ้าอยู่ระหว่าง *ŋ กับสระโฆชะต่ำท่อม *d- จะเปลี่ยนเป็น t ใน สพ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəndɛ:l	kəndɛ:l	kəntɛ:l	kəde:l	ndɛ:l	ndɛ:l	ndɛ:l	เมียง

ใน สว *d- จะสูญไปเมื่ออยู่ระหว่าง เสียงนาสิก และ สระหลัง ในบางคำ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*tənduŋ	ʔənuŋ	təntoŋ	tədoŋ	nduŋ	ntuŋ	nduŋ	ปลาไหล

*j-

หน้าสระโฆชะต่ำท่อม ยังคงเป็นเสียง *j ใน สว และ สก และเป็น j ในหมู่บ้านอื่น
ใน สว บางกรณี อาจเปลี่ยนเป็น d

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*jɛ:ŋ	je:ŋ	-	je:ŋ	je:ŋ	je:ŋ	jɛ:ŋ	ทอง
*ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	เท้า
*jɛ:l	de:l	ja:l	jɛ:l	jɛ:l	jiə:l	jiə:l	เสียง

*m-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *m- จะยังคงเป็น m ตามด้วยสระ
โฆชะปกติในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	təmaj	ใหม่
*səmu:c	-	səmu:c	səmu:t	səmu:j?	səmo:c	səmo:c	มด

*m- หน้าสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวยโบราณ ยังคงเป็น m ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน
ทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนลักษณะน้ำเสียงเป็นโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคง
เก็บรักษาสระโฆชะต่ำท่อมไว้

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*mɛ:	mɛ:	mɿ:	mɛ:	mɛ:	mɛ:	mɛ:	ดู, มง
*ma:	ma:	mɿə	ma:	ma:	mɿə	mɿə	ฝน

*n-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *n- ยังคงเป็น n หน้าสระโฆชะปกติใน
ภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəne:n	həne:n	kəne:n	kəne:n	kənɛ:n	kəne:n	ne:n	เด็ก
*səna:	səna:	səna:	səna:	səna:	səna:	səna:	หน้าไม้

*n- หน้าสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวยโบราณ ยังคงเป็น n ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุก
หมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระเปลี่ยนเป็นโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงเก็บรักษาสระโฆชะต่ำท่อมไว้

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*na?	na?	na?	na?	na?	na?	na?	คน
*məna:	məna:	nɿə	na:	na:	nɿə	nɿə	ไหน

*ก-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *ก- จะยังคงเป็น ก หน้าสระโฆชะปกติ

ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəŋaŋ	khəŋaŋ	-	səŋaŋ	kəŋaŋ	kəŋaŋ	kəŋaŋ	ซึ่งให้ตั้ง
*səŋu:	səŋu:	səŋu:	-	-	səŋy:	səŋy:	ตื่น

*ก- หน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น ก ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงรักษาสระโฆชะต่ำทั้ไว้ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ก๖?	ก๖?	ก๖?	ก๖?	ก๖?	ก๖?	ก๖?	เปรี้ยว
*ก๖:m	ก๖:m	ก๖๖m	ก๖:m	ก๖:m	ก๖๖m	ก๖๖m	อ่อน

*ก๖-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *ก๖- ยังคงเป็น ก๖ ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	cəŋɛ:t	เย็น
*səŋuək	-	səŋo:k	səŋuə?	səŋuə?	səŋu:?	səŋuə?	กรน

*ก๖- หน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น ก๖ ในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงเก็บรักษาสระโฆชะต่ำทั้ไว้

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*rəŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	rəŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	ləŋɛ:t	ŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	หลับ
*ŋŋa:m	-	ŋŋiəm	ŋa:m	ŋa:m	ŋŋiəm	ŋŋiəm	หวาน
*ŋ๖:c	ŋ๖:j?	ŋ๖c	ŋ๖:t	ŋ๖:c	ŋ๖๖c	ŋ๖c	ดื่ม

*w-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *w- จะยังคงเป็น w ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təwɛ:ŋ	təwɛ:ŋ	təwɛ:ŋ	təwɛ:ŋ	təwæ:ŋ	təwɛ:ŋ	təwɛ:ŋ	ดำ
*kəwɑ:t	-	kəwɑ:c	kəwɑ:t	kəwɑ:t	kəwɑ:t	kəwɑ:t	เทา

*w- หน้าสระโฆชะต่ำทัมในภาษากวยโบราณ จะยังคงเสียง w ในภาษากวย-กวย ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงเก็บรักษาสระโฆชะต่ำทัมไว้ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəwəl	ʔəwəl	wuər	wəl	ʔəwəl	ʔəwɑ:r	ʔəwɑ:r	เทาวัลย์
*wɨək	wiəʔ	wɨək	wiəʔ	wiəʔ	wi:ʔ	wi:ʔ	งาน

*w- อาจเปลี่ยนเป็น b ในบางคำใน สร จพ สข ส่วนหมู่บ้านอื่นยังคงเป็น w เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təwɨ:ŋ	-	həwɨ:ŋ	-	təbɨ:ŋ	kəwɨ:t	təbɨ:ŋ	วงช้าง
*wɨər	wiə	we:	biəl	wiə	wi:r	wi:r	น้ำลาย

*r-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *r- ยังคงเป็น r ในทุกถิ่น ยกเว้น ถิ่น สร เปลี่ยนเป็น l เสียง *r-หน้าสระโฆชะปกติ ในข้อมูลพบเพียงคำเดียว

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ru:	ru:	ru:	ru:	lu:	ru:	ru:	มาจาก

แต่ถ้าตามหลังพยางค์รอง *sə ใน สว สพ สข สระ *ə ในพยางค์รอง *sə จะสูญไป กลายเป็นคำพยางค์เดียว โดยมี sr- เป็นพยัญชนะต้นควบกล้ำ ส่วนใน สร สก จพ สระ *ə และ *r- จะสูญไป s- เปลี่ยนเป็นพยัญชนะต้นในพยางค์หลัก

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*səre:	sre:	sre:	sre:	sæ:	se:	se:	นา
*səraj	sraj	sraj	sraj	saj	saj	saj	ไร่

*r- หน้าสระโฆชะต่ำทัมในภาษากวย จะเปลี่ยนเป็น l- ใน สร เป็น r- หรือ l- ใน สข และยังคงเก็บรักษาเสียง r- ไว้ ในหมู่บ้านอื่น ๆ โดยสระอาจเปลี่ยนเป็นโฆชะปกติในบางหมู่บ้าน และ ยังคงเป็นสระโฆชะต่ำทัมในบางหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəreħ	reħ	reħ	reħ	ʔəleħ	reħ	reħ	รากไม้
*ʔəraj	raj	re:j	raj	ʔələj	ʔəraj	ʔəraj	หวาย

*l-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *l- ยังคงเป็น l ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*səmlap	səmlan	səmlap	səmlan	səmlan	mlap	mlap	แห
*təluh	təluh	təluh	təluh	təluh	təloh	kəluh	สะคือ
*səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	səla:	ใบ

*l- หน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็น l ในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงเก็บรักษาสระโฆชะต่ำทั้ไว้

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəli:k	ʔəli:ʔ	li:k	li:ʔ	ʔəli:ʔ	ʔəli:ʔ	ʔəli:ʔ	หุม
*lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	กลิน
*cəlx:ŋ	cəlx:ŋ	cəlx:ŋ	cəlx:ŋ	cəlx:ŋ	thəlx:ŋ	ləlx:ŋ	ปลิง

*j-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *j- เปลี่ยนเป็น j หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ยกเว้น ใน สร ซึ่งเสียง j- จะเกิดกับสระโฆชะต่ำทั้เสมอ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəja:k	kəja:ʔ	kəja:k	kəja:ʔ	kəja:ʔ	kəja:ʔ	ja:ʔ	ฉัว
*kəja:l	kəja:l	kəja:l	kəja:l	kəja:l	kəja:l	kəja:l	ลม

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำทั้ในภาษากวยโบราณ *j- ยังคงเป็น j ในภาษากวย-กฺยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงรักษาสระโฆชะต่ำทั้ไว้ ทั้งนี้ไม่นับ สร เพราะหมู่บ้านนี้เสียง j- จะเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทั้เสมอ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pəjəh	pəjəh	-	pəjəh	jəh	jəh	jəh	หิว

ใน สร และ สก *j- หน้าสระโฆชะต่ำทั้ เปลี่ยนเป็น c เมื่อตามหลัง ŋ หรือ n เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pərxu:ŋ	-	pərxu:ŋ	-	baxu:ŋ	ŋxu:ŋ	-	ทิศเหนือ
*rənxo:l	-	rənxo:l	tənxo:l	ŋxo:l	ŋxo:l	-	แปล

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะต่ำหุ้มในภาษากวยโบราณ *j- ยังคงเป็น j ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านสระอาจเปลี่ยนเป็นโฆชะปกติ ขณะที่บางหมู่บ้านยังคงรักษาสระโฆชะต่ำหุ้มไว้ ทั้งนี้ไม่นับ สร เพราะหมู่บ้านนี้เสียง j- จะเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำหุ้มเสมอ เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*pəjəh	pəjəh	-	pəjəh	jəh	jah	jah	หิว

ใน สร และ สก *j- หน้าสระโฆชะต่ำหุ้ม เปลี่ยนเป็น c เมื่อตามหลัง ɲ หรือ n เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*pəɲju:ŋ	-	pəɲju:ŋ	-	baju:ŋ	ɲcu:ŋ	-	ทิศเหนือ
*rəŋjo:l	-	rəjo:l	təjo:l	ncɔ:l	ɲcɔ:l	-	เปล

*s-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *s- ยังคงเป็นเสียง s ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*ʔəseh	ʔəseh	seh	seh	ʔəsæh	ʔəseh	seh	ม้า
*sɛ:m	sɛ:m	sɛ:m	sɛ:m	sɛ:m	sɛ:m	sɛ:m	น้อง
*kəsət	pasət	kəmsət	kəsət	kəsət	kəsət	kəsət	ดับ

แต่อาจเปลี่ยนเป็น ch ในบางคำบางหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*nse:ŋ	nse:ŋ	ɲche:ŋ	ləse:ŋ	nchæ:ŋ	ɲche:ŋ	nche:ŋ	น้ำมัน

*h-

เมื่ออยู่หน้าสระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ *h- ยังคงเป็นเสียง h ตามด้วยสระโฆชะปกติในภาษากวย-กวยปัจจุบันทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*ŋhu:ŋ	hu:n	hu:ŋ	hu:n	ɲhu:n	hu:ŋ	ŋho:ŋ	ดม
*ʔəho:	hu:	hu:	ho:	ho:	ʔəho:	ho:	ดิบ
*rəhe:k	he:ʔ	rəhe:k	he:ʔ	ləhæ:ʔ	rəhe:ʔ	rəhe:ʔ	ฉีก

แต่ถ้า *h- นำหน้าสระ *u: สระ u: จะเปลี่ยนเป็นสระโฆชะต่ำหุ้มใน สว สร และ จพ แต่ยังคงเป็นโฆชะปกติในหมู่บ้านอื่น เช่น

กบ   สว   สพ   สข   สร   สก   จพ
 *pəhu:r   puhu:l   -   pəhu:r   pəhu:r   pəhu:l   kəhu:r   เหนือ
 สรุปลเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นภาษากวยโบราณ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นจากภาษากวยโบราณ มาเป็นพยัญชนะต้น
 ในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

กบ	เงื่อนไข	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*p-	-	p-	p-	p-	p-	p-	p-
*mp-	หน้า V̥	mp-	mp-	m-	mp-	mp-	mp-
*mp-	หน้า V	mp-	mb-	mp-	mp-	mp-	mp-
*t-	-	t-	t-	t-	t-	t-	t-
*nt-	หน้า V	nt-	nd-	nt-	nt-	nt-	nt-
*c-	-	c-	c-	c-	c-	c-	c-
*ɲc-	หน้า V̥	-	ɲc-	ɲ-	ɲc-	ɲc-	ɲc-
*k-	-	k-	k-	k-	k-	k-	k-
*ŋk-	หน้า V̥ สระหน้า หน้า V̥ สระหลัง	ŋk-	ŋk-	ɲ-	ŋk-	ŋk-	ŋk-
*ʔ-	-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-
*b-	-	b-	b-	b-	b-	b-	b-
*d-	-	d-	d-	d-	d-	d-	d-
*nd-	หน้า V̥	nd-/n-	nt-	nd-	nd-	nd-/nt-	nd-
*j-	-	j/d-	j-	j-	j-	j-	j-
*m-	-	m-	m-	m-	m-	m-	m-
*n-	-	n-	n-	n-	n-	n-	n-
*ɲ-	-	ɲ-	ɲ-	ɲ-	ɲ-	ɲ-	ɲ-
*w-	-	w-	w-	w-/b-	w-/b-	w-	w-/b-
*r-	-	r-	r-	r-	l-	r-	r-
*sə.r-	-	sr-	sr-	sr-	s-	s-	s-
*l-	-	l-	l-	l-	l-	l-	l-
*j-	-	j-	j-	j-	j-	j-	j-
*ɲj-	หน้า V̥	-	j-	j-	nc-	ɲc-	-
*s-	-	s-	s-	s-	s-	s-	s-
*h-	-	h-	h-	h-	h-	h-	h-

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*mpre:k	-	re:k	məre:ʔ	mple:ʔ	mpre:ʔ	mpre:ʔ	หาบ (นาม)

*pl-

ในหมู่บ้านอื่นๆ *pl- ยังคงเป็น pl- ยกเว้น ใน สว ซึ่งจะกลายเป็นคำสองพยางค์โดยแทรก -ə- ระหว่าง p- กับ l- เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*mplu:ʔ	pəluəʔ	pluʔ	pluʔ	plo:ʔ	mploʔ	plo:ʔ	หม่ม

*br-

ใน สว สพ สก จพ *br- ยังคงเป็น br- แต่จะเปลี่ยนเป็น bl- ใน สข และ สร

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*bru:	bru:	bru:	blu:	blu:	bru:	bru:	ภูเขา

*bl-

ใน สข สร สก จพ *bl- ยังคงเป็น bl- ยกเว้น ใน สว และ สพ ถ้าอยู่ระหว่าง m- กับสระโฆชะต่ำหุ้ม เสียง *b- ใน *bl- จะสูญไป เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*bla:j	bla:j	bla:j	bla:j	bla:j	bliəj	bliəj	ขาว
*mblu:	m̥luə	m̥lu:	blu:	m̥bluə	m̥blu:	m̥plu:	พลุ

*tr-

โดยทั่วไป *tr- ยังคงเป็น tr- ทุกหมู่บ้าน เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*triək	triəʔ	triək	triəʔ	triəʔ	tri:ʔ	tri:ʔ	ควาย

เมื่ออยู่ระหว่าง *n กับสระโฆชะต่ำหุ้ม *tr- จะยังคงเป็น tr- ทุกหมู่บ้าน ยกเว้น ใน สข ซึ่งเสียง *n และ *t- จะสูญไป เหลือเพียง r- ตามด้วย สระโฆชะต่ำหุ้ม เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ntre:	ntre:	ntre:	re:	ntre:	ntre:	ntre:	สาก
*ntru:ŋ	n̥tru:ŋ	n̥tru:ŋ	ru:ŋ	n̥tru:ŋ	n̥tru:ŋ	n̥tru:ŋ	ยาว

*tr- ที่ตามหลังด้วยสระ *e: จะกลายเป็น pə'r- ใน สว ส่วน ใน สข สร เสียงควบกล้า -r- จะหายไป ในขณะที่หมู่บ้านอื่นยังคงเป็น tr- เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*tre:l	pəre:l	-	kəte:l	tæ:l	tre:l	tre:l	ถูกเก็บ

*cr-

ใน สว *cr- ยังคงเป็น cr- แต่เปลี่ยนเป็น tr- kr- หรือ kl- ในหมู่บ้านอื่น ๆ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*creh	creh	-	kleh	kleh	treh	treh	สนิม
*kəncrɛ:ŋ	kəncrɛ:ŋ	-	ŋtre:ŋ	ŋkre:ŋ	ŋtre:ŋ	ŋtre:ŋ	ตะแกรง
*ŋcrəŋ	crəŋ	trəŋ	ŋtrəŋ	krəŋ	ŋtrəŋ	-	ซังข้าว
*ŋcruəh	ŋcruəh	truəh	ŋtruəh	tru:h	tru:h	-	ข้อมข้าวสาร

*kr-

ใน สข สก จพ *kr- ยังคงเป็น kr- แต่เปลี่ยนเป็น kl- ใน สร และมีการแทรกสระ -ə- ระหว่าง k กับ r ทำให้เกิดคำ 2 พยางค์ ใน สว และ สพ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kraj	kəraj	kəra:j	kraj	klaj	kra:j	kraj	ถูก

*kl-

ใน สข สร สก จพ *kl- ยังคงเป็น kl- ยกเว้น สว และ สพ ซึ่งจะมีการแทรกสระ -ə- เข้าระหว่าง k กับ l ทำให้เกิดคำ 2 พยางค์ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kla:ŋ	kəla:ŋ	khəla:ŋ	kla:ŋ	kla:ŋ	kla:ŋ	kla:ŋ	เหยี่ยว

ใน สก *kl- ในคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็น -ŋ เสียง *k- จะสูญไป และ l จะกลายเป็นพยัญชนะต้น เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kle:ŋ	kle:ŋ	-	kle:ŋ	kle:ŋ	le:ŋ	kle:ŋ	ขี้มูก

สรุปการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ จากภาษากวยโบราณมาเป็นพยัญชนะต้นควบกล้ำหรือพยัญชนะต้นเดี่ยว ในภาษากวย-กูย 6 หมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 4. 13

ตารางที่ 4.13 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจากภาษากวยโบราณ มาเป็น พยัญชนะต้นควบกล้ำหรือพยัญชนะต้นเดี่ยว ในภาษากวย-กูย 6 หมู่บ้าน

กบ	เงื่อนไข	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*pr-	-	pə.r-	pr-	pr-/pl-	pl-	pr-	pr-
*mpr-	หน้า V	-	r-	r-	mpl-	mpr-	mpr-
*pl-	-	pə.l-	pl-	pl-	pl-	pl-	pl-
*br-	-	br-	br-	bl-	bl-	br-	br-
*bl-	-	bl-	bl-	bl-	bl-	bl-	bl-
*mbl-	หน้า V-	ml-	ml-	bl-	mbl-	mbl-	mpl-
*tr-	-	tr-	tr-	tr-	tr-	tr-	tr-
*ntr-	หน้า V หน้า ɛ	tr- pə.r-	tr- t-	r- t-	tr- t-	tr- tr-	tr- tr-
*cr-	-	cr-	tr-/kr-/kl-				
*kr-	-	kr-	kr-	kr-	kr-	kr-	kr-
*kl-	-	kəl-	kəl-	kl-	kl-	kl-	kl-
*kl-	พยัญชนะท้าย-j	kl-	-	kl-	kl-	l-	kl-

ค. ชุดปฏิภาคพยัญชนะท้าย

*-p

ทุกหมู่บ้านยังคงเป็น -p เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*səŋʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	səŋʔa:p	ห่านอน
*tə:p	tə:p	tiəp	tuəp	tə:p	tiəp	tiəp	เตี้ย

*-t

ทุกหมู่บ้านยังคงเป็น -t เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	ใหญ่
*mat	mat	mat	mat	mat	mat	mat	ตา
ใน สพ *-t อาจเปลี่ยนเป็น -ʔ ในบางคำ แต่ยังคงเป็น -t ในหมู่บ้านอื่น เช่น							
*kit	-	kiʔ	kit	kit	kit	kit	เล็ก

*-c

ใน สพ สก *-c ยังคงเป็น -c แต่เปลี่ยนเป็น -j? ใน สว สร เป็น -t ใน สข เช่น

*-n

ทุกหมู่บ้านยังคงเป็น -n เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kan	kan	kan	kan	kan	kan	kan	ตัวเมีย
*cu:n	cu:n	cu:n	cu:n	cu:n	cu:n	cu:n	สังคิน

*-ŋ

ใน สพ สก จพ *-ŋ ยังคงเป็น -ŋ แต่เปลี่ยนเป็น -n ใน สว สข สร เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*ŋhu:ŋ	hu:n	hu:ŋ	hu:n	ŋhu:n	hu:ŋ	ŋho:ŋ	ดม
*kəsəŋ	kəsan	kəsəŋ	kəsan	kəsan	kəsəŋ	kəsəŋ	งู

*-ŋ

ใน สก *-ŋ จะเปลี่ยนเป็น -ŋ เมื่ออยู่หลังสระหน้า แต่จะยังคงเป็น -ŋ เมื่ออยู่หลังสระกลางและสระหลัง ส่วนในหมู่บ้านอื่นๆ ยังคงเป็น -ŋ เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	ศอก
*dɪŋ	duəŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	รู้

*-l

ยังคงเป็น -l ทุกหมู่บ้าน ยกเว้นใน สข พบ 1 คำ กลายเสียงเป็น -n เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	təno:l	เสา
*kəl	kəl	kyl	kiɛl	kəl	kəl	kəl	ต้นไม้
*tu:l	tuəl	-	tu:n	tu:l	tu:l	tu:l	ทูนบนหัว

*-r

ใน สก และ จพ *-r ยังคงเป็น -r แต่เปลี่ยนเป็น -l ใน สว สข สร ส่วนใน สพ บางคำยังคงเก็บรักษา -r และบางคำเปลี่ยนเป็น -l เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəto:r	kəto:l	kəto:r	kəto:l	kəto:l	kəto:r	kəto:r	หู
*mənto:r	mənto:l	mənto:l	məto:l	nto:l	nto:r	nto:r	ดาว

*-r อาจกลายเสียงเป็น -n หรือ -l หรือ สูญไป ดังที่พบใน 3 คำต่อไปนี้

*tə:r	tə:n	tiər	tuəɫ	tə:l	tiəl	tiər	ชอทาน
*bə:r	ba:l	ba:r	buə	bə:	biə	biə	สอง
*wiər	wiə	we:	wiəl	wiə	wi:r	wi:r	น้ำลาย

*-w

ทุกหมู่บ้านยังคงเป็น -w เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*kəsaw	kəsaw	-	kəsaw	kəsaw	kəsaw	kəsaw	แดง
*rəŋkaw	həŋkaw	rəŋkaw	ləkaw	ŋkaw	ŋkaw	ŋka:w	ข้าวสาร

*-j

ทุกหมู่บ้านยังคงเป็น -j เช่น

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*paj	paj	paj	paj	paj	paj	paj	สาม
*muəj	muəj	mu:j	muəj	muəj	mu:j	mu:j	หนึ่ง

ตารางที่ 4.14 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้ายจากภาษากวยโบราณ มาเป็นพยัญชนะท้าย
ในภาษากวย-กวย 6 หมู่บ้าน

กบ	เงื่อนไซ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*-p	-	-p	-p	-p	-p	-p	-p
*-t	-	-t	-t/-ʔ	-t	-t	-t	-t
*-c	-	-jʔ	-c	-t/-ʔ	-jʔ	-c	-c
*-ʔ	-	-ʔ	-ʔ	-ʔ	-ʔ	-ʔ	-ʔ
*-k	-	-ʔ	-k	-ʔ	-ʔ	-ʔ	-ʔ
*-m	-	-m	-m	-m	-m	-m	-m
*-n	-	-n	-n	-n	-n	-n	-n
*-ŋ	-	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ
*-ŋ	หน้าสระหน้า	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ
*-l	-	-l	-l	-l	-l	-l	-l
*-r	-	-l	-r/-l	-l	-l	-r	-r
*-w	-	-w	-w	-w	-w	-w	-w
*-j	-	-j	-j	-j	-j	-j	-j

4.2.2.3 การสืบสร้างระบบสระในภาษากวยโบราณ

การเปลี่ยนแปลงของสระ จากภาษากวยโบราณมาสู่ภาษากวย-กวย ในปัจจุบัน มีทั้งการแยกเสียง (split) และการรวมเสียง (merger) ที่เกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ สระประสมภาษากวยโบราณบางเสียง ยังคงเป็นสระประสมในภาษากวย-กวยปัจจุบันถิ่นหนึ่ง แต่อาจกลายเป็นสระเดี่ยวในอีกถิ่นหนึ่ง สระเดี่ยวภาษากวยโบราณบางเสียง อาจเปลี่ยนเป็นสระประสมในภาษากวย-กวยถิ่นหนึ่ง แต่ยังคงเป็นสระเดี่ยวในอีกถิ่นหนึ่ง ดังนั้น จึงเกิดปรากฏการณ์การรวมเสียงในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ระหว่างสระเดี่ยวที่มาจากสระเดี่ยวดั้งเดิมกับสระเดี่ยวที่เกิดจากสระประสมดั้งเดิม หรือการรวมเสียงระหว่างสระประสมที่มาจากสระประสมดั้งเดิมกับสระประสมที่มาจากสระเดี่ยวดั้งเดิม นอกจากนั้นสระประสมบางเสียงอาจเกิดการแยกเสียงเป็นสระเดี่ยวในทุกถิ่น โดยบางถิ่นยังคงรักษาคูณสมบัติแรก ขณะที่บางถิ่นรักษาคูณสมบัติที่สองไว้

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของการรวมเสียงและแยกเสียงดังกล่าว การนำเสนอการสืบสร้างระบบเสียงสระในภาษากวยโบราณ จึงรวมสระเดี่ยวและสระประสมที่มีความเกี่ยวเนื่องกันให้อยู่ในชุดเดียวกัน โดยจะเรียงลำดับตามรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงการรวมเสียงหรือแยกเสียงที่เกิดขึ้นในสระแต่ละชุด

4.2.2.3.1 แนวคิดในการสืบสร้างระบบสระในภาษากวยโบราณ

เนื่องจากภาษากวย-กวยในปัจจุบันทุกถิ่นเป็นภาษาที่สระมีลักษณะน้ำเสียง 2 แบบ คือ สระลักษณะน้ำเสียงโหมะปกติ และ สระลักษณะน้ำเสียงโหมะต่ำทุ้ม หรือเรียกสั้นๆว่าสระโหมะปกติและสระโหมะต่ำทุ้ม สระทั้งสองแบบมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์ระหว่างสระเดี่ยวกับสระประสม และระหว่างสระเดี่ยวเสียงสั้นกับสระเดี่ยวเสียงยาว ดังนั้นในการสืบสร้างจึงกำหนดให้ภาษากวยโบราณเป็นภาษาที่สระมีลักษณะน้ำเสียง 2 แบบ และมีความต่างระหว่างสระเดี่ยวกับสระประสม และระหว่างสระเดี่ยวเสียงสั้นกับสระเดี่ยวเสียงยาว เช่นเดียวกับภาษากวย-กวยในปัจจุบัน

การสืบสร้างสระโหมะปกติมีแนวคิดในการสืบสร้างโดยสรุป คือ

- ก. ถ้าทั้ง 6 ถิ่น เป็นสระหน่วยเสียงเดียวกัน จะสืบสร้างให้หน่วยเสียงนั้นเป็นสระในภาษากวยโบราณ
- ข. ถ้าชุดปฏิภาคนั้นเป็นสระที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกัน แต่มีตำแหน่งลิ้นหน้า กลาง หลัง เดียวกัน และมีระดับลิ้นสูงหรือต่ำต่อเนื่องกัน เช่น e กับ ε การสืบสร้างจะเลือกเสียงใดเสียงหนึ่ง หรือกำหนดให้เป็นสระประสม จะพิจารณาภาพรวมจากความต่อเนื่องของชุดปฏิภาคในกระสวนเดียวกัน

ค. ถ้าชุดปฏิภาคนั้นเป็นสระที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกัน และมีสระที่มีตำแหน่งลิ้นหน้า กลาง หลัง แตกต่างกัน ในการสืบสร้างจะพิจารณาที่เงื่อนไขพยัญชนะท้าย การสืบสร้างสระโฆชะต่ำหุ้มมีแนวคิดในการสืบสร้างโดยสรุป คือ สระโฆชะต่ำหุ้มในพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักโฆชะ ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน จะถูกสืบสร้างเป็น สระโฆชะต่ำหุ้มในภาษากวยโบราณ

สระโฆชะต่ำหุ้มที่เกิดใน สร สก จพ ขณะที่ใน สว สพ สข เป็นสระโฆชะปกติ ซึ่งเกิดใน พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักโฆชะ ในพยัญชนะกวย-กวยปัจจุบัน จะถูกสืบสร้างเป็น สระโฆชะต่ำหุ้ม

สระโฆชะต่ำหุ้มที่เกิดในบางถิ่น ขณะที่ในบางถิ่นเป็นสระโฆชะปกติ ซึ่งเกิดในพยางค์ที่มี พยัญชนะต้นเป็นเสียงก้องกังวานโฆชะ ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน จะถูกสืบสร้างเป็น สระโฆชะต่ำหุ้ม

เนื่องจากการสืบสร้างสระจากภาษากวย-กวยปัจจุบันเป็นสระในภาษากวยโบราณ มีเงื่อนไขทั้งจากพยัญชนะต้นและในบางกรณียังมีเงื่อนไขจากพยัญชนะท้าย จึงมีรายละเอียดในการสืบสร้างเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงกันของสระในแต่ละชุด ผู้วิจัย จึงได้ทำตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงจากสระในภาษากวยโบราณมาเป็นสระในภาษากวย-กวยปัจจุบัน

4.2.2.3.2 ผลการสืบสร้างระบบเสียงสระในภาษากวยโบราณ

สระโฆชะปกติในภาษากวยโบราณ ประกอบด้วยสระเดี่ยวสั้น 12 หน่วยเสียง ยาว 12 หน่วยเสียง และสระประสม 9 หน่วยเสียง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สระสั้น			สระยาว		
*i	*w	*u	*i:	*w:	*u:
*e	*ɣ	*o	*e:	*ɣ:	*o:
*ɛ	*ʌ	*ɔ	*ɛ:	*ʌ:	*ɔ:
*æ	*a	*ɒ	*æ:	*a:	*ɒ:

สระประสม

*iə *ei *ee *wə *ɣw *ʌɣ *uə *ou *ɔo

สระโฆชะต่ำหุ้มโบราณ ประกอบด้วยสระเดี่ยวสั้น 9 หน่วยเสียง ยาว 9 หน่วยเสียง และสระประสม 6 หน่วยเสียง ดังนี้

สระสั้น			สระยาว		
*i	*u	*u	*i:	*u:	*u:
*e	*ɤ	*o	*e:	*ɤ:	*o:
*ɛ	*a	*ɔ	*ɛ:	*a:	*ɔ:
สระประสม					
*ie		*io		*uo	

4.2.2.3.3 ชุดปฏิภาคเสียงสระ

การเปลี่ยนแปลงของสระ จากภาษากวยโบราณมาสู่ภาษากวย-กฺย ในปัจจุบัน มีทั้งการแยกเสียง (split) และการรวมเสียง (merger) ที่เกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ สระประสมภาษากวยโบราณบางเสียง ยังคงเป็นสระประสมในภาษากวย-กฺยปัจจุบันถิ่นหนึ่ง แต่อาจกลายเป็นสระเดี่ยวในอีกถิ่นหนึ่ง สระเดี่ยวภาษากวยโบราณบางเสียง อาจเปลี่ยนเป็นสระประสมในภาษากวย-กฺยถิ่นหนึ่ง แต่ยังคงเป็นสระเดี่ยวในอีกถิ่นหนึ่ง ดังนั้น จึงเกิดปรากฏการณ์การรวมเสียงในภาษากวย-กฺยปัจจุบัน ระหว่างสระเดี่ยวที่มาจากสระเดี่ยวดั้งเดิมกับสระเดี่ยวที่เกิดจากสระประสมดั้งเดิม หรือการรวมเสียงระหว่างสระประสมที่มาจากสระประสมดั้งเดิมกับสระประสมที่มาจากสระเดี่ยวดั้งเดิม นอกจากนั้นสระประสมบางเสียงอาจเกิดการแยกเสียงเป็นสระเดี่ยวในทุกถิ่น โดยบางถิ่นยังคงรักษาคุณสมบัติแรก ขณะที่บางถิ่นรักษาคุณสมบัติที่สองไว้

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของการรวมเสียงและแยกเสียงดังกล่าว การนำเสนอการสืบสร้างระบบเสียงสระ จึงรวมสระเดี่ยวและสระประสมที่มีความเกี่ยวเนื่องกันให้อยู่ในชุดเดียวกัน โดยจะเรียงลำดับตามรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงการรวมเสียงหรือแยกเสียงที่เกิดขึ้นในสระแต่ละชุด

ก. ชุดปฏิภาคสระโฆษะปกติ

สระสั้น โฆษะปกติ

สระหน้า *i *e *ɛ และ *æ

*i จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น i ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. บางคำที่พยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะเพดานแข็ง *c ใน สว สข ยังคงเก็บรักษาเสียง i ไว้ ขณะที่ สพ สร สก จพ เปลี่ยนเป็น e

*e ยังคงเป็น e ใน สข สก จพ และเปลี่ยนเป็น ɛ ใน สว สพ สร

*ɛ ยังคงเป็น ɛ ทุกหมู่บ้าน

*æ ยังคงเป็น æ ใน สร ขณะที่หมู่บ้านอื่นเปลี่ยนเป็น e

สระหลัง *u *o *ɔ และ *ɒ

*u จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 4 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น u ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะเส้นเสียง *ʔ *h จะเปลี่ยนเป็น u หรือ o ใน สร เปลี่ยนเป็น o ใน สก จพ เงื่อนไข c. จะเปลี่ยนเป็น o เมื่อนำหน้าพยัญชนะนาสิก เพดานอ่อน *ŋ ใน สพ เงื่อนไข d. เมื่อนำหน้าพยัญชนะเปิดเพดานแข็ง *j สว จะเปลี่ยนเป็น u: สพ เปลี่ยนเป็น ɔ และ สร เปลี่ยนเป็น ɣ

*o จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 4 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น o ใน สว สพ สข และเป็น ɔ ใน สร สก จพ เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะเสียดแทรกเส้นเสียง *h จะยังคงเป็น o เฉพาะใน สว และเปลี่ยนเป็น ɔ ในหมู่บ้านอื่นๆ เงื่อนไข c. จะเปลี่ยนเป็น u เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะกัทหรือนาสิกริมฝีปาก *p *m ใน สว ยังคงเป็น o ใน สพ สข และเป็น ɔ ใน สร สก จพ

*ɔ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. สพ สข สก และ จพ ยังคงเป็น ɔ ขณะที่ สว เปลี่ยนเป็น o ส่วน สร เป็น ɒ เงื่อนไข b. ยังคงเป็น o เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะนาสิก *N ใน สว สพ สข และ จพ และเปลี่ยนเป็น ɔ ใน สร สก

*ɒ ยังคงเป็น ɒ ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็น ɔ ใน สว สพ สข

ตารางที่ 4.17 ชุดปฏิภาคสระหลังเสียงสั้น โฆษะปกติ

กบ	เงื่อนไข	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*u	a. ที่อื่นๆ	u	u	u	u	u	u
	b. หน้า *ʔ *h	u	u	u	u/o	o	o
	c. หน้า *ŋ	u	o	u	u	o	o
	d. หน้า *j	u:	ɔ	u	ɣ	o	o
*o	a. ที่อื่นๆ	o	o	o	ɔ	ɔ	ɔ
	b. หน้า *h	o	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ
	c. หน้า *p *m	u	o	o	ɔ	ɔ	ɔ
*ɔ	a. ที่อื่นๆ	o	ɔ	ɔ	ɒ	ɔ	ɔ
	b. หน้า *N	o	o	o	ɔ	ɔ	o
*ɒ	-	ɔ	ɔ	ɔ	ɒ	ɒ	ɒ

	กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ	
*u a.	*klum	klum	klum	klum	klum	klum	klum	แมงอีหนู
b.	*suh	su:h	suh	suh	suh	soh	soh	รกสัตว์
b.	*sruʔ	sruʔ	suʔ	suʔ	soʔ	soʔ	soʔ	หมู่บ้าน

	c.	*kənɯŋ	kənɯŋ	kənɯŋ	kənɯŋ	kənɯŋ	kənɯŋ	kənɯŋ	ข้างใน
	d.	*ʔəpruj	ʔəpruːj	ʔəprɔj	ʔəpruj	ʔəprɯj	ʔəproj	ʔəproj	หนอน
*o	a.	*poʔ	poʔ	poʔ	poʔ	poʔ	poʔ	poʔ	จุ่ม
	b.	*coh	coh	coh	coh	coh	coh	coh	ปลูก
	c.	*top	tup	top	top	tɔp	tɔp	tɔp	ฝั่ง
*ɔ	a.	*plɔŋ	plɔŋ	plɔŋ	plɔŋ	plɔŋ	plɔŋ	plɔŋ	เผา
	b.	*ʔom	ʔum	ʔom	ʔom	ʔom	ʔom	ʔom	มัดข้าว
*ɔ		*ʔɔŋ	ʔɔŋ	ʔɔŋ	ʔɔŋ	ʔɔŋ	ʔɔŋ	ʔɔŋ	หุง

สระยาวและสระประสม โฆษะปกติ

สระหน้า *i *e *ɛ *æ *iə *ei และ *ee

*iə ยังคงเป็น iə ใน สว สพ สข สร และเปลี่ยนเป็น i: ใน สก จพ

*i: ยังคงเป็น i: ทุกหมู่บ้าน

*ei จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. จะเปลี่ยนเป็น e: ใน สพ สก จพ และเปลี่ยนเป็น i: ใน สว สข สร เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะกักเพดานอ่อน *k สพ สข จะเปลี่ยนเป็น i: ขณะที่ สร สก จพ เปลี่ยนเป็น e: ส่วน สว ไม่มีข้อมูล

*e: ยังคงเป็น e: ใน สว สข สร สก จพ ส่วน สพ เปลี่ยนเป็น e:

*ee เปลี่ยนเป็น e: ใน สว สข เป็น e: ใน สพ สร สก จพ

*ɛ: ยังคงเป็น e: ทุกหมู่บ้าน

*æ: ยังคงเป็น æ: ใน สร และเปลี่ยนเป็น e: ในหมู่บ้านอื่นๆ

ตารางที่ 4.18 ชุดปฏิภาคสระหน้าเสียงยาวและสระประสม โฆษะปกติ

กบ.	เงื่อนไข	สว.	สป.	สข.	สร.	สก.	จพ.
*iə	-	iə	iə	iə	iə	i:	i:
*i:	-	i:	i:	i:	i:	i:	i:
*ei	a. ที่อื่นๆ b. หน้า *k	i:	e:	i:	i:	e:	e:
*e:	-	e:	e:	e:	e:	e:	e:
*ɛe	-	e:	e:	e:	e:	e:	e:
*ɛ:	-	e:	e:	e:	e:	e:	e:
*æ:	-	e:	e:	e:	æ:	e:	e:

	กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*iə	*ciəŋ	ciəŋ	ciəŋ	ciəŋ	ciəŋ	ci:ŋ	ci:ŋ	ช้าง
*i:	*ɿi:	ɿi:	ɿi:	ɿi:	ɿi:	ɿi:	ɿi:	เจ็บ
*ei a.	*səmei	səmi:	səme:	səmi:	səmi:	səme:	səme:	นั่ง
b.	*təweik	-	təwi:k	təwi:ʔ	təwe:ʔ	təwe:ʔ	təwe:ʔ	มีด
*e:	*səwe:t	-	səwe:t	səwe:t	səwe:t	səwe:t	səwe:t	เหยี่ยว
*ɛe	*ʔəcək	ce:ʔ	cɛ:k	ce:ʔ	ʔəcɛ:ʔ	ce:ʔ	ce:ʔ	ยา
*ɛ:	*kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	kɛ:ŋ	ศอก
*æ:	*kɛ:l	kɛ:l	kɛ:l	kɛ:l	kæ:l	kɛ:l	kɛ:l	แดง

สระกลาง *u: *y: *ʌ: *a: *uo *yu และ *ʌy

*uo ยังคงเป็น uo ใน สข สร เปลี่ยนเป็น u: ใน สก จพ ส่วน สว สพ ไม่มีข้อมูล

*u: ยังคงเป็น u: ทุกหมู่บ้าน

*yu เปลี่ยนเป็น u: ใน สว สพ สข และเปลี่ยนเป็น y: ใน สร สก และ จพ

*y: ยังคงเป็น y: ทุกหมู่บ้าน

*ʌy จะเปลี่ยนเป็น y: ใน สว เปลี่ยนเป็น ɔ: ใน สพ สข เปลี่ยนเป็น ɒ: ใน สร และเปลี่ยนเป็น ʌ: ใน สก จพ

*ʌ: ยังคงเป็น ʌ: ใน สร สก และ จพ และเปลี่ยนเป็น y: ใน สว สพ สข

*a: ยังคงรักษาเสียง a: ไว้ทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.19 ชุดปฏิภาคสระกลางเสียงยาว โฆษะปกติ

กบ.	เงื่อนไช	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*uo	-	-	-	uo	uo	u:	u:
*u:	-	u:	u:	u:	u:	u:	u:
*yu	-	u:	u:	u:	y:	y:	y:
*y:	-	y:	y:	y:	y:	y:	y:
*ʌy		y:	ɔ:	ɔ:	ɒ:	ʌ:	ʌ:
*ʌ:	-	y:	y:	y:	ʌ:	ʌ:	ʌ:
*a:	-	a:	a:	a:	a:	a:	a:

	กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*uə	*tuə	–	–	tuə	tuə	tu:	tu:	เตี้ย
*u:	*cu:	cu:	cu:	cu:	cu:	cu:	cu:	จำ
*ɥw	*ʔəhywʔ	hu:ʔ	hu:ʔ	hu:ʔ	ʔəhy:ʔ	ʔəhy:ʔ	ʔəhy:ʔ	รชขึ้น
*ɥ:	*cəʔɥ:r	cəʔɥ:l	cəʔɥ:r	cəʔɥ:l	cəʔɥ:l	cəʔɥ:r	cəʔɥ:r	ย่าง
*ʌɥ	*sʌɥŋ	sɥ:ŋ	sɔ:ŋ	sɔ:ŋ	sɔ:ŋ	sʌ:ŋ	sʌ:ŋ	ห้า
*ʌ:	*sɥ:	sɥ:	sɥ:	sɥ:	sʌ:	sʌ:	sʌ:	ใส่
*a:	*kəna:	həna:	kəna:	kəna:	kəna:	kəna:	kəna:	ทาง

สระหลัง *u: *o: *ɔ: *ɒ: *uə *ou *ɔo

*uə ยังคงเป็น uə ใน สว สพ สข สร และเปลี่ยนเป็น u: ใน สก และ จพ

*u: ยังคงเป็น u: ทุกหมู่บ้าน

*ou จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 4 ประการ คือ เงื่อนไข a. เปลี่ยนเป็น u: ใน สว สพ สข และเปลี่ยนเป็น o: ใน สร สก จพ เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะเปิดเพดานแข็ง *c *ɲ ใน สก จพ จะเปลี่ยนเป็น o: ในขณะที่หมู่บ้านอื่นๆ เปลี่ยนเป็น u: เงื่อนไข c. เมื่ออยู่หน้า *l หรือ *r สพ จะเปลี่ยนเป็น u: ขณะที่หมู่บ้านอื่นเปลี่ยนเป็น o: ยกเว้น สว ไม่มีข้อมูล เงื่อนไข d. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะนาสิก *m หรือ *ŋ สว เปลี่ยนเป็น uə ขณะที่ สพ เปลี่ยนเป็น u: และ สข สร สก จพ เปลี่ยนเป็น o:

*o: จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น o: ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. สก จะเปลี่ยนเป็น ɔ: เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะกักริมฝีปาก *p

*ɔo จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ใน สพ สร สก จพ จะเป็น ɔ: ขณะที่ ใน สว สข เป็น o: เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะเปิดเพดานแข็ง *j จะเปลี่ยนเป็น o: ใน สว สพ เปลี่ยนเป็น ɥ: ใน สข เปลี่ยนเป็น ɔ: ใน สร สก จพ

*ɔ: จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น ɔ: ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น o: ใน สว สพ สข เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะนาสิกเพดานอ่อน *ŋ จะเปลี่ยนเป็น ɥ: ใน สว ยังคงเป็น ɔ: ใน สพ สข และเปลี่ยนเป็น ɒ: ใน สร สก จพ เงื่อนไข c. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะนาสิกปุ่มเหงือก *n จะเปลี่ยนเป็น o: ใน สว ยังคงเป็น ɔ: ส่วนใน สพ สข และเปลี่ยนเป็น ɒ: ใน สร สก จพ

*ɒ: เปลี่ยนเป็น ɔ: ใน สว สพ สข แต่ยังคงเป็น ɒ: ใน สร สก จพ

ข. สระโฆชะต่ำทும்

การเปลี่ยนแปลงสระโฆชะต่ำทும் จากภาษากวยโบราณมาสู่กวยปัจจุบันทำให้เกิดชุดปฏิภาคตามความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะต้นกับสระ แบ่งออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พยัญชนะกั๊กโฆชะโบราณ (ในงานวิจัยนี้ จะใช้อักษรย่อ *v) *p *t *c *k ซึ่งเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทும் จะยังคงเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทும்ในภาษาปัจจุบันทุกหมู่บ้าน

กลุ่มที่ 2 พยัญชนะกั๊กโฆชะโบราณ (ในงานวิจัยนี้ (ใช้อักษรย่อ *vd) *b *d *j ซึ่งเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทும் จะเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติใน สว สพ สข แต่ยังคงเป็นสระโฆชะต่ำทும்ใน สร สก และ จพ

กลุ่มที่ 3 พยัญชนะกั๊กโฆชะโบราณ (ใช้อักษรย่อ *so) *m *n *ŋ *ŋ *w *l *r *j ซึ่งเกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำทும் ในภาษาปัจจุบันอาจเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ หรือยังคงเป็นสระโฆชะต่ำทும் ไม่มีกฎแน่นอน แต่จะยังคงมีอย่างน้อย 1 ถิ่นที่ยังคงรักษาสระโฆชะต่ำทும்ไว้ หรือแสดงปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงสระจากสระเดี่ยวเป็นสระประสมหรือสระประสมเป็นสระเดี่ยวตามกฎการปฏิภาคสระโฆชะต่ำทும்

ชุดปฏิภาคสระโฆชะต่ำทும் มีดังนี้

สระเดี่ยวเสียงสั้นโฆชะต่ำทும்

สระหน้า *i *e และ *e

สระหน้าเสียงสั้นที่เกิดหน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก มีการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายในภาษากวยปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะด้วยลักษณะทางสัทศาสตร์ซึ่งทั้งสระหน้าและพยัญชนะปุ่มเหงือกเกิดจากตำแหน่งลิ้นส่วนหน้า ประกอบกับความเป็นสระเสียงสั้นและลักษณะน้ำเสียงโฆชะต่ำทும் การรับรู้(perception)ของผู้ฟัง จึงมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ดังนั้นในการวิเคราะห์ชุดเสียงปฏิภาคของสระเสียงสั้น จึงเป็นปัญหาในการตัดสินใจ ผู้วิจัยได้ยึดพยัญชนะท้ายกลุ่มที่ใช้ลิ้นส่วนหลังซึ่งมีความเป็นระบบมากกว่า เป็นเกณฑ์ในการสืบสร้างสระโบราณ

*i เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกั๊กโฆชะ กั๊กโฆชะ และพยัญชนะต้นกั๊กโฆชะ โดยมิเงื่อนไขในการเปลี่ยนแปลงดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกั๊กโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงของเสียงหรือไม่ ขึ้นกับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น i ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะปุ่มเหงือก *n และ *l จะยังคงเป็น i ใน สว เปลี่ยนเป็น e ใน สข สร เปลี่ยนเป็น u ใน สพ และเปลี่ยนเป็น ʌ ใน สก จพ

เมื่อตามหลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงของเสียงหรือไม่ ขึ้นกับเงื่อนไข 3 ประการ คือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้าย *c ยังคงเป็น i ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น i ใน สว เปลี่ยนเป็น e ใน สพ สข เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก *n และ *l จะเปลี่ยนเป็น i ใน สว สข เปลี่ยนเป็น ɛ ใน สร เปลี่ยนเป็น e ใน สพ และเปลี่ยนเป็น ʌ ใน สก จพ เงื่อนไข c. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้าย *ŋ จะเปลี่ยนเป็น uo ใน สว เปลี่ยนเป็น i ใน สพ สข และยังคงเป็น i ใน สร สก จพ

เมื่อตามหลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงของเสียงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยังคงเป็นเสียง i ใน สข สร สก และ จพ ยกเว้น ใน สว และ สพ ที่ไม่สามารถหาข้อมูลได้ เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก *j จะเปลี่ยนเป็น i ใน สว เป็น u ใน สข ยังคงเป็น i ใน สร สก และ จพ

*e เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายกักที่เส้นเสียง *ʔ จะไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงรักษาเสียง e ไว้ ใน สร สก จพ แต่ไม่มีข้อมูลใน สว สพ สข เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายเสียดแทรกที่เส้นเสียง *h จะเปลี่ยนเป็น ɛ ใน สว สข สร สก จพ และเปลี่ยนเป็น e ใน สพ

*ɛ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้

เมื่อตามหลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายเสียงเส้นเสียง *ʔ *h ยังคงเป็น ɛ ทุกหมู่บ้าน แต่ถ้าอยู่หน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก *t *n *l ยังคงเป็น ɛ ใน สว สพ สข สร และเปลี่ยนเป็น ʌ ใน สก จพ

เมื่อตามหลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายเสียงเส้นเสียง *ʔ *h ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น ɛ ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. ถ้าอยู่หน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก *t *n *l จะเปลี่ยนเป็น i ใน สว เปลี่ยนเป็น e ใน สพ เปลี่ยนเป็น e ใน สข เปลี่ยนเป็น ɛ ใน สร และเปลี่ยนเป็น ʌ ใน สก จพ

เมื่อตามหลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายเสียงเส้นเสียง *ʔ *h จะไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น ɛ ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. ถ้าอยู่หน้าพยัญชนะท้ายปุ่มเหงือก *t *n *l จะเปลี่ยนเป็น i ใน สว เปลี่ยนเป็น e ใน สพ เปลี่ยนเป็น e ใน สข ยังคงเป็น ɛ ใน สร และเปลี่ยนเป็น ʌ ใน สก จพ

ตารางที่ 4.21 ชุดปฏิภาคสระหน้าเสียงสั้น โฆษะต่ำท่อม

กบ		สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*i	หลัง*vl a. ที่อื่นๆ	i	i	i	i	i	i	
		b. หน้า*n *l	i	ɯ	e	ɛ	ʌ	ʌ
	หลัง*vd a. หน้า*c	i	e	e	i	i	i	
		b. หน้า*n *l	i	e	i	e	ʌ	ʌ
		c. หน้า*ŋ	ɯə	i	i	i	i	i
	หลัง*so a. ที่อื่นๆ	-	-	i	i	i	i	
b. หน้า*c		i	i	ɯ	i	i	i	
*e	หลัง*vl a. หน้า*?	-	-	-	e	e	e	
	b. หน้า*h	ɛ	e:	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
*ɛ	หลัง*vl a. หน้า*? *h	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
		b. หน้า*t*n *l	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ʌ	ʌ
	หลัง*vd a. หน้า*? *h	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
		b. หน้า*t*n *l	i	e	e	ɛ	ʌ	ʌ
	หลัง*so a. หน้า*? *h	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
		b. หน้า*t*n *l	i	ɛ	e	ɛ	ʌ	ʌ

กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*i *vl a. *təkɪh	təkɪh	təkɪh	təkɪh	təkɪh	təkɪh	təkɪh	หัก
b. *mpɪl	mpɪl	mpɯl	mɛl	mpɛl	mpʌl	mpʌl	มะขาม
*vd a. *bɪc	bi?	bec	bet	bɪ?	bɪ?	bɪc	นอน
b. *bɪt	bit	bet	bit	bɛt	bʌt	bʌt	จุดไฟ
c. *dɪŋ	duəŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	dɪŋ	รู้
*so a. *ŋɪh	-	-	ŋɪh	ŋɪh	ŋɪh	ŋɪh	ป่ารก
b. *lɪc	li?	lɪc	luɪt	li?	lɪc	lɪc	น้ำท่วม
*e *vl a. *mpɛ?	-	-	-	mpɛ?	mpɛ?	mpɛ?	แม่
b. *təkɛh	təkɛh	təkɛ:h	təkɛh	təkɛh	təkɛh	təkɛh	แก้ว
*ɛ *vl a. *rətɛh	rətɛh	rətɛh	lətɛh	lətɛh	rətɛh	rətɛh	เกวียน
b. *tɛt	tɛt	tɛt	tɛt	tɛt	tʌt	tʌt	ขาด
*vd a. *ʔədɛh	ʔədɛh	ʔədɛh	ʔədɛh	ʔədɛh	ʔədɛh	ʔədɛh	หม้อ
b. *bɛt	bit	bɛt	bet	bɛt	bʌt	bʌt	จุดตะเกียง
*so a. *rɛh	rɛh	rɛh	rɛh	ʔələh	rɛh	rɛh	รากไม้
b. *mɛt	mit	mɛt	mit	mɛt	mʌt	mʌt	ดี(สัตว์)

สระกลาง *u̯ *y̯ และ *a

*u̯ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้ เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น u̯ ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ใน สร สก จพ ยังคงเป็น u̯ ส่วน สว สข เปลี่ยนเป็น w ขณะที่ สพ เปลี่ยนเป็น x

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ ใน สว และ สข อาจยังคงเป็น u̯ หรือเปลี่ยนเป็น w ส่วน ใน สพ อาจยังคงเป็น u̯ หรือเปลี่ยนเป็น w̄ ขณะที่ ใน สร สก จพ ยังคงเป็น u̯

*y̯ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ และ พยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ โดยทุกหมู่บ้านยังคงเป็น y̯ ยกเว้น สข ซึ่งไม่ปรากฏหน่วยเสียงนี้

*a เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และ ก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไข ดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ กล่าวคือ เงื่อนไข a. ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น a̯ ทุกหมู่บ้าน เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะปุมเหงือก *t *k *l ใน สข จะเปลี่ยนเป็น ɛ̯ แต่ยังคงเป็น a̯ ในหมู่บ้านอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ใน สก จพ อาจเป็นเสียง a̯: ได้ด้วย

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ยังคงเป็น a̯ ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็น a ใน สว สพ สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ อาจยังคงเป็น a̯ หรือ เปลี่ยนเป็น a ใน สว สข และ สร ขณะที่ สพ สก จพ ยังคงเป็น a̯ นอกจากนั้น ใน สก และ จพ

*a̯ บางคำเปลี่ยนเป็นสระยาว *a̯: โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

ตารางที่ 4.22 ชุดปฏิภาคสระกลางเสียงสั้น โฆชะต่ำทุ้ม

กบ	เงื่อนไข	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*u̯	หลัง *vI	u̯	u̯	u̯	u̯	u̯	u̯
	หลัง *vd	w	x	w	u̯	u̯	u̯
	หลัง *so	w/u̯	u̯/w̄	w/u̯	u̯	u̯	u̯
*y̯	หลัง *vI	y̯	y̯	-	y̯	y̯	y̯
	หลัง *so	-	y̯	-	y̯:	y̯	y̯

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กบ	เงื่อนไข	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*๙	หลัง*vl a.ที่อื่นๆ	๙	๙	๙	๙	๙/๙:	๙/๙:
	b.หน้า*t *n *l	๙	๙	๕	๙	๙/๙:	๙/๙:
	หลัง*vd	a	a	a	๙	๙/๙:	๙/๙:
	หลัง*so	a/๙	๙	a/๙	a/๙	๙/๙:	๙/๙:

	กบ	สว	สป	สข	สร	สก	จพ		
*๙	*vl	*kuɯt	kuɯt	kuɯt	kuɯt	kuɯt	kuɯt	kuɯt	คิด
	*vd	*buɯk	buɯ?	byk	buɯ?	buɯ?	buɯ?	buɯ?	บาด
	*so	*rəwɯŋ	ləwɯŋ	rəwɯŋ	ləwɯŋ	ləwɯŋ	rəwɯŋ	rəwɯŋ	งา
		*cəmuɯh	cəmuɯh	cəməh	cəmuɯh	cəmuɯh	muɯh	cəmuɯh	ชื่อ
*๕	*vl	*ntɯ?	ntɯ?	ntɯ?	-	sədɯ?	ntɯ?	ntɯ?	สะอึก
	*so	*lɯh	-	lɯh	-	lɯh	lɯh	lɯh	กว่า
*๙	*vl	*mpək	mpə?	pək	pə?	pə?	pə?	pə?	สวม
		*kəl	kəl	kəl	kəl	kəl	kəl	kəl	ต้นไม้
		*təpət	təpət	təpət	təpət	təpət	təpət	təpət	หก(6)
*vd	*bəc	baj?	bac	bat	baj?	bəc	bəc	bəc	แกง
	*dɔ?	da?	da?	da?	da?	dɔ:?	dɔ?	dɔ?	วาง
		*pədaw	pədaw	-	kədaw	pədaw	bədɔ:w	pədɔ:w	แป้ง
*so	*mət	mat	mət	mat	mat	mət	mət	mət	ตา
	*nɔ?	nɔ?	nɔ?	nɔ?	na?	nɔ?	nɔ?	nɔ?	คน(ลักษณะนาม)
		*ɬəwər	ɬəwəl	ɬəwər	ɬəwəl	ɬəwəl	ɬəwər	ɬəwər	เล้าวัลย์

สระหลัง *๙ *๐ และ *๖

*๙ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ กัอกโฆชะ และพยัญชนะต้นกัอกกัองกัองวาน จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น ๙ ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ยังคงเป็น ๙ ในหมู่บ้าน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น u

ใน สว เปลี่ยนเป็น o ใน สป และ สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น u ใน สว และ สข และยังคงเป็น u ใน สพ สร สก และ จพ

*๑ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ และ กักโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้ เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น ๑ ใน สว สพ สร และเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สข สก จพ เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะกักเสี้ยนเสียง? จะยังคงเป็น ๑ ใน สว เปลี่ยนเป็น ๑ ใน สข สร สก จพ ส่วนใน สพ ไม่มีข้อมูล

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น ๑ ใน สร เปลี่ยนเป็น o ใน สว สพ สข และเป็น ๑ ใน สก จพ เงื่อนไข b. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะนาสิกเพดานอ่อน *ŋ หรือพยัญชนะกักเสี้ยนเสียง *? จะยังคงเป็น ๑ ใน สร เปลี่ยนเป็น o ใน สว เปลี่ยนเป็น ๑ ใน สพ สข และเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สก จพ

*๒ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไข a. ยังคงเป็น ๑ ใน สว สพ สข สร และเป็น ๑ ใน สก จพ เงื่อนไข b. ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น *? หรือ *h จะยังคงเป็น ๑ ใน สว สพ สข สร เปลี่ยนเป็น ๑ ใน จพ และเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สก

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ จะยังคงเป็น ๑ ใน สร เปลี่ยนเป็น ๑ ใน สว สพ สข และเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวาน ใน สว สข จะเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สพ ยังคงเป็น ๑ หรือเปลี่ยนเป็น ๑ ใน สร ยังคงเป็น ๑ หรือเปลี่ยนเป็น ๑ ใน จพ จะเปลี่ยนเป็น ๑ และใน สก เปลี่ยนเป็น ๑ หรือ ๑:

ตารางที่ 4.23 ชุดปฏิภาคสระหลังเสี้ยน โฆชะต่ำทุ้ม

กบ	เงื่อนไข	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*๒	หลัง*vl	๑	๑	๑	๑	๑	๑
	หลัง*vd	u	o	o	๑	๑	๑
	หลัง*so	u	๑	u	๑	๑	๑
*๑	หลัง*vl a. ที่อื่น ๆ	๑	๑	๑	๑	๑	๑
	b. หน้า *?	๑	๑	๑	๑	๑	๑
	หลัง*vd a. ที่อื่น ๆ	o	o	o	๑	๑	๑
	b. หน้า *ŋ *?	o	๑	๑	๑	๑	๑

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กบ	เงื่อนไข	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ
*๘	หลัง*vl a. ที่อื่นๆ	๘	๘	๘	๘	๘	๘
	b. หน้า *? *h	๘	๘	๘	๘	๘:	๘
	หลัง*vd -	๘	๘	๘	๘	๘	๘
	หลัง*so -	๘	๘/๘	๘	๘/๘	๘/๘:	๘

	กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*๘ *vl	*p๘๘	p๘๘	p๘๘	p๘๘	p๘๘	p๘๘	p๘๘	ท้อง
*vd	a. *d๘๘	d๘๘	do๘	do๘	d๘๘	d๘๘	d๘๘	บ้าน
	b. *b๘๘	b๘๘	bo๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	ย่าง
*so	*m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	จมูก
*๘ *vl	a. *k๘๘	k๘๘	k๘๘	kr๘๘	kl๘๘	kr๘๘	kr๘๘	ครบ
	b. *p๘๘?	p๘๘?	-	k๘๘?	k๘๘?	k๘๘?	k๘๘?	คด
*vd	a. *b๘๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	b๘๘	อม
	b. *m๘๘	m๘๘	bo๘	bo๘	bo๘	bo๘	bo๘	หวานแห
*๘ *vl	a. *c๘๘k๘๘	c๘๘k๘๘	c๘๘k๘๘	c๘๘๘	pk๘๘	pk๘๘	pk๘๘	น้อง
	b. *pr๘๘	pr๘๘	pr๘๘	pl๘๘	pl๘๘	pr๘๘:h	pr๘๘	หวานกล้ำ
	*m๘๘?	pr๘๘?	-	ph๘๘?	pl๘๘?	m๘๘pr๘๘?	pr๘๘?	ปลาร้า
*vd	*bl๘๘	bl๘๘	bl๘๘	bl๘๘	bl๘๘	bl๘๘	bl๘๘	เหล้า
	*c๘๘b๘๘	h๘๘b๘๘	-	c๘๘b๘๘	c๘๘b๘๘	c๘๘b๘๘	c๘๘b๘๘	จะงอย
*so	*t๘๘๘	t๘๘๘	t๘๘๘	t๘๘๘	s๘๘๘	jt๘๘	jt๘๘	ชวน
	*p๘๘?	p๘๘?	p๘๘?	p๘๘?	pt๘๘?	pt๘๘?	pt๘๘?	เปรี้ยว
	*m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	m๘๘	ถาม
	*c๘๘lk	-	c๘๘lk	l๘๘?	l๘๘?	lp๘๘?	lp๘๘?	ย้อม

สระเดี่ยวเสียงยาวและสระประสม โฆษะต่ำท้ม

สระหน้า *i: *e: *e: *ie และ *iə

*ie เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ และ พยัญชนะกัองกัองวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ จะกลายเป็นเสียงเป็น iə ใน สว สข สร เปลี่ยนเป็น e: ใน สพ และเปลี่ยนเป็น i: ใน สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น *io* ใน สว สข สร เปลี่ยนเป็น *e:* หรือ *e:* ใน สท และเปลี่ยนเป็น *i:* ใน สก จพ

*io เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นก้องโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไข ดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะก้องโฆชะ ยังคงเป็น *io* ใน สว สท สข สร และเปลี่ยนเป็น *i:* ใน สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ ยังคงเป็น *io* ใน สร เปลี่ยนเป็น *io* ใน สว สท สข และเปลี่ยนเป็น *i:* ใน สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะก้องกังวานโฆชะ อาจยังคงเป็น *io* หรือเปลี่ยนเป็น *io* ใน สว สข สร และเปลี่ยนเป็น *i:* ใน สก จพ ส่วนใน สท มีข้อมูลเฉพาะ *io*

**i:* เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นก้องโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวาน จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องโฆชะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงยังคงเป็น *i:* ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ยังคงเป็น *i:* ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น *i:* ใน สว สท สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น *i:* ใน สว ยังคงเป็น *i:* ใน สท สร สก จพ ส่วนใน สข ถ้าเป็นสระโฆชะต่ำทุ้มจะยังคงเป็น *i:* แต่ถ้าเป็นสระโฆชะปกติจะเปลี่ยนเป็น *e:*

**e:* เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นก้องโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องโฆชะ ไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงเป็น *e:* ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ยังคงเป็น *e:* ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น *e:* ใน สว สท สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะก้องกังวานโฆชะ ยังคงเป็น *e:* ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็น *e:* ใน สว สท สข

**e:* เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นก้องโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องโฆชะ ยังคงเป็น *e:* ใน สข สร สก จพ แต่จะเปลี่ยนเป็น *e:* ใน สว สท

	*vd	*təndi:	di:	tədi:	lədi:	təndi:	nti:	ndi:	กลาง
	*so	*ʔəli:k	li:ʔ	li:k	li:ʔ	ʔəli:ʔ	ʔəli:ʔ	ʔəli:ʔ	หมู
		*rəwi:	həwi:	rəwi:	ləwe:	ləwi:	rəwi:	rəwi:	แก่ง
*e:	*vl	*ce:	ce:	ce:	ce:	ce:	ce:	ce:	คำ
	*vd	*cəde:t	cəde:t	cəde:t	cəde:t	səde:t	cəde:t	cəde:t	หยิก
	*so	*we:n	we:n	we:n	we:n	we:n	we:n	we:n	ลำบาก
*ɛ:	*vl	*ntre:	ntre:	ntre:	re:	ntre:	tre:	tre:	สาก
	*vd a.	*mble:ŋ	mle:ŋ	ble:ŋ	ble:ŋ	ble:ŋ	ble:ŋ	ble:ŋ	แขน
		b.*jɛ:ŋ	jɛ:ŋ	-	jɛ:ŋ	jɛ:ŋ	jɛ:ŋ	jɛ:ŋ	ทอง
*so		*ləŋɛ:ŋ	ləŋɛ:ŋ	ləŋɛ:ŋ	ləŋɛ:ŋ	ləŋɛ:ŋ	ŋŋɛ:ŋ	ləŋɛ:ŋ	ผักต้ว
		*həŋɛ:	həŋɛ:	-	nɛ:	nɛ:	nɛ:	nɛ:	วันนี้
		*rəŋɛ:t	ləŋɛ:t	rəŋɛ:t	ləŋɛ:t	ləŋæ:t	ŋŋɛ:t	ləŋɛ:t	หลับตา

สระกลาง *u: *y: *a: *uə และ *ua

*uə เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ กัอกโฆชะ และพยัญชนะต้นกัองกัองวานโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ยังคงเป็น uə ใน สว เปลี่ยนเป็น u ใน สพ และเปลี่ยนเป็น i ใน สข สร สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น uə ใน สว และเปลี่ยนเป็น i ใน สข สร สก จพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัองกัองวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น uə ใน สว เปลี่ยนเป็น a: ใน สพ เปลี่ยนเป็น i: ใน สข และเปลี่ยนเป็น i: ใน สร สก จพ

*u: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ กัอกโฆชะ และพยัญชนะต้นกัองกัองวานโฆชะ จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ยังคงเป็น u: ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ยังคงเป็น u: ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น u: ใน สว สพ สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัองกัองวานโฆชะ ยังคงเป็น u: ใน สพ สร สก และ จพ และเปลี่ยนเป็น u: ใน สว และ สข

*y: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ กัอกโฆชะ และพยัญชนะต้นกัองกัองวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกัอกโฆชะ ยังคงเป็น y: ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ยังคงเป็น ʋ: ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น ɤ: ใน สว สพ สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ ยังคงเป็น ʋ: ใน สพ สร สก และ จพ และ ยังคงเป็น ɤ: หรือเปลี่ยนเป็น ɤ: ใน สว และ สข

*a: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ใน สว สร สข ยังคงเป็น a: ส่วน ใน สพ สก จพ จะเปลี่ยนเป็น iə

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นโฆชะ ใน สร และ สข ยังคงเป็น a: ขณะที่ ใน สพ เปลี่ยนเป็น a: ส่วนใน สก จพ เปลี่ยนเป็น iə

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ ใน สพ จะเปลี่ยนเป็น iə หรือ iə ใน สร ยังคงเป็น a: ใน สข เปลี่ยนเป็น a: หรือ a: ใน สก จพ เป็น iə ส่วนใน สว ไม่มีข้อมูล

*ua เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ และพยัญชนะก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ใน สว สพ จะเปลี่ยนเป็น a: ใน สข จะเปลี่ยนเป็น ua ใน สร เปลี่ยนเป็น a: และใน สก จพ เปลี่ยนเป็น iə

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ ใน สว จะเปลี่ยนเป็น a: ใน สข จะเปลี่ยนเป็น ua ใน สร เปลี่ยนเป็น a: หรือ a: ส่วน ใน สพ สก จพ เปลี่ยนเป็น iə

ตารางที่ 4.25 ชุดปฏิภาคสระกลางเสียงยาวและสระประสม โฆชะต่ำทุ้ม

กบ	เงื่อนไข	สว	สป	สข	สร	สก	จพ
*ua	หลัง *vl	ua	u	i	i	i	i
	หลัง *vd	ua	i	i	i	i	i
	หลัง *so	ua	a:	i	i:	i	i
*u:	หลัง *vl	u:	u:	u:	u:	u:	u:
	หลัง *vd	u:	u:	u:	u:	u:	u:
	หลัง *so	u:	u:	u:	u:	u:	u:

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

*ยฺ:	หลัง*vl	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:
	หลัง*vd	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:
	หลัง*so	ยฺ:/ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:/ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:	ยฺ:
*า:	หลัง*vl	า:	เื่อ	า:	า:	เื่อ	เื่อ
	หลัง*vd	า:	า:	า:	า:	เื่อ	เื่อ
	หลัง*so	-	เื่อ/เื่อ	า:/า:	า:	เื่อ	เื่อ
*๗๑	หลัง*vd	า:	า:	๗๑	า:	เื่อ	เื่อ
	หลัง*so	-	เื่อ	๗๑	า:	เื่อ	เื่อ

	กบ	สว	สพ	สข	สร	สก	จพ	
*๗๑ *vl	*kəŋcɯəɭ	ncɯəɭ	ncɯɪ	kəçil	ncil	ŋcɪl	cɪl	ขึ้นเกี้ยว
*vd	*duəŋ	duəŋ	diŋ	diŋ	diŋ	diŋ	diŋ	รู้
*so	*mɯət	mɯət	təma:t	mi:t	mi:t	mi:t	mi:t	แรง
*๗๒: *vl	*pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	pu:t	ใหญ่
*vd	*bu:n	bu:n	bu:n	bu:n	bu:n	bu:n	bu:n	ได้
*so	*lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	lu:n	กลืน
*ยฺ: *vl	*pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	pɣ:ʔ	เห็น
*so	*lɣ:k	lɣ:ʔ	lɣ:k	lɣ:ʔ	lɣ:ʔ	lɣ:ʔ	lɣ:ʔ	ยก
	*cəɣ:ŋ	cəɣ:ŋ	cəɣ:ŋ	cəɣ:ŋ	cəɣ:ŋ	təɣ:ŋ	cəɣ:ŋ	ปลิง
*า: *vl	*ʔətə:	ʔətə:	tiə	tə:	ʔətə:	tiə	tiə	เปิด
*vd	*bla:j	bla:j	bla:j	bla:j	bla:j	bliəj	bliəj	ขาว
*so	*ma:	ma:	mjə	ma:	ma:	mmjə	mjə	ฝน
	*ʔəra:w	ʔəra:w	riəw	lə:w	ʔəla:w	riəw	riəw	ล้าง
*๗๑ *vd	*buər	ba:l	ba:r	bua	ba:	biə	biə	สอง
*so	*təɯaj	-	liəj	təɯəj	təɯə:j	təliəj	təliəj	แตก
	*təwuar	-	təwior	təwɯəl	təwə:l	təwɯəl	-	ประตู

สระหลัง *๗๒: *๗๓: *๗๔: *๗๕ และ *๗๖

*๗๕ เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกอกโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกอกโฆชะ ยังคงเป็น ๗๕ ใน สว สข สร เปลี่ยนเป็น ๗๒: ใน สก จพ และเปลี่ยนเป็น ๗๓: ใน สพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะ ยังคงเป็น u๑ ใน สร เปลี่ยนเป็น u๑ ใน สว สข
เปลี่ยนเป็น u: ใน สก จพ และเป็น u: ใน สพ

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ ยังคงเป็น u๑ หรือเปลี่ยนเป็น u๑ ใน สร
เปลี่ยนเป็น u๑ ใน สว สข และเปลี่ยนเป็น u: ใน สพ สก จพ

*u: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ
จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ ยังคงเป็น u: ทุกหมู่บ้าน ยกเว้น ใน สว ที่เปลี่ยนเป็น
u๑

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ ยังคงเป็น u: ใน สร สก จพ และเป็น u: ใน สว สพ
สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น u: ใน สว ยังคงเป็น u: หรือ
เปลี่ยนเป็น u: ใน สพ สข สร ยังคงเป็น u: หรือเปลี่ยนเป็น o: ใน สก จพ

*o: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ
จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะยังคงเป็น o: ทุกหมู่บ้าน

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ ยังคงเป็น o: ใน สร สก จพ เปลี่ยนเป็น o: ใน สว
และเปลี่ยนเป็น v: ใน สพ สข

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยนเป็น o: ใน สว ยังคงเป็น o: หรือ
เปลี่ยนเป็น o: ใน สข สร และยังคงเป็น o: ใน สพ สก จพ

*oo เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ
จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ จะเป็น oo: ใน สข สร สก จพ แต่ไม่มีข้อมูล สว
และ สพ เมื่ออยู่หลังพยัญชนะกักโฆชะ เปลี่ยนเป็น o: ใน สว เปลี่ยนเป็น oo: ใน สร สก
จพ เปลี่ยนเป็น v: ใน สพ สข เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะเปลี่ยน
เป็น oo: ใน สร สก จพ และเปลี่ยนเป็น v: ใน สข ส่วนใน สว และ สพ ไม่มีข้อมูล

*oo: เกิดร่วมกับพยัญชนะต้นกักโฆชะ กักโฆชะ และพยัญชนะต้นก้องกังวานโฆชะ จะ
เปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีเงื่อนไขดังนี้

เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นอโฆชะ ยังคงเป็น oo: ใน สว สข สร และเปลี่ยนเป็น u๑
ใน สพ สก จพ เมื่ออยู่หลังพยัญชนะต้นโฆชะ การเปลี่ยนแปลงของเสียงขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2
ประการ กล่าวคือ เงื่อนไข a. เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะท้ายกัก *p และ *c ยังคงเป็น oo: ใน สร

	*vd	*do:j	do:j	do:j	do:j	do:j	do:j	do:j	ข้า
	*so	*mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	บ้า
		*ləno:ŋ	-	-	ləno:ŋ	ləno:ŋ	no:ŋ	no:ŋ	บวบ
		*ʔəlo:n	-	-	lo:n	ʔəlo:n	ʔəlon	-	ฝานุ่ง
*oo		*kool	-	-	kɔ:l	kɔ:l	kɔ:r	kɔ:r	ปูพอน
		*ndool	do:l	do:l	do:l	ndɔ:l	do:l	do:l	แมก
		*mo:t	mo:t	-	mo:t	mo:t	mo:t	mo:t	ปั้น
*u:	*vl	*təkɔ:l	təkɔ:l	təkɔ:l	təkɔ:l	təkɔ:l	təkɔ:l	təkɔ:l	แปด
	*vda.	*kədy:p	kədy:p	kədy:p	kədy:p	kədy:p	kədy:p	kədy:p	สร้าง
		*kədy:c	hədy:jʔ	kədy:c	-	kədy:jʔ	kədy:c	kədy:c	จักจี้
	b.	*təndɔ:j	hədy:j	-	do:j	təndɔ:j	ntɔj	ndɔj	ชี้
*so		*lə:m	lə:m	lə:m	lə:m	lə:m	lə:m	lə:m	ต้ม

4.3 สรุป

การเปลี่ยนแปลงจากภาษากวยโบราณ มาเป็นภาษากวย-กวยในปัจจุบันทั้ง 6 หมู่บ้าน สรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้

4.3.1 การเปลี่ยนแปลงในพยางค์รอง

พยางค์รองในภาษากวยโบราณซึ่งมีโครงสร้าง 4 แบบ ยังคงปรากฏในภาษากวยสุพรรณบุรี(สป) ทั้ง 4 แบบ คือ CVr- CVN- CV- และ N- ขณะที่ภาษากวยสำโรง (สร) ภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ยังคงเหลือเพียง 3 แบบ คือ CVN- CV- และ N- ส่วนภาษากวยสุขุม(สข)เหลือเพียง 2 แบบ คือ CVN- และ CV-

4.3.2 การเปลี่ยนแปลงในพยางค์หลัก

4.3.2.1 การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะต้น

ภาษากวยโบราณพัฒนามาจากภาษากะตือกโบราณ ก่อนที่จะแยกออกเป็นภาษากวยหรือภาษากวยในปัจจุบัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ภาษากวยโบราณเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างภาษากะตือกโบราณกับภาษากวย-กวยในปัจจุบัน

พยัญชนะต้นมีการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะบางประการ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภาษากะตุอิกโบราณซึ่งเป็นภาษาที่ไม่มีลักษณะน้ำเสียงมาเป็นภาษากวยโบราณซึ่งเป็นภาษาที่มีลักษณะน้ำเสียงของสระ 2 แบบ คือ สระโฆชะปกติ และสระโฆชะต่ำท่อม

สระโฆชะปกติเป็นสระที่มีมาตั้งแต่ภาษากะตุอิกโบราณ ส่วนสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวยโบราณเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะบางประการของพยัญชนะต้น กล่าวคือ

พยัญชนะต้นกักโฆชะในภาษากะตุอิกโบราณ ได้สูญเสียความก้อง กลายเป็นพยัญชนะกักโฆชะ ขณะเดียวกัน ภาษาได้สร้างสระโฆชะต่ำท่อมขึ้นมาทดแทน ส่วนพยัญชนะต้นกักโฆชะมีการกักที่เส้นเสียง (preglottalized stop) ได้เปลี่ยนเป็นพยัญชนะกักโฆชะ แทนที่พยัญชนะกักโฆชะเดิม และเกิดกับสระโฆชะต่ำท่อมเช่นเดียวกัน

พยัญชนะต้นก้องกั้ววานโฆชะในภาษากะตุอิกโบราณ เปลี่ยนเป็นพยัญชนะก้องกั้ววานโฆชะ เกิดร่วมกับสระโฆชะปกติ ขณะที่พยัญชนะต้นก้องกั้ววานโฆชะที่ยังคงเป็นก้องกั้ววานโฆชะเช่นเดิม แต่เกิดร่วมกับสระโฆชะต่ำท่อมในภาษากวย-กวย โบราณ

สระโฆชะต่ำท่อมที่อยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะในภาษากวยโบราณ ยังคงเป็นสระโฆชะต่ำท่อม ในภาษากวย-กวยปัจจุบัน แต่สระโฆชะต่ำท่อมที่อยู่หลังพยัญชนะต้นกักโฆชะในภาษากวยโบราณ เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษากวย-กวยปัจจุบันบางถิ่น กล่าวคือ ในภาษากวยบ้านสำโรง (สร) ภาษากวยบ้านสังแก(สก) และภาษากวยบ้านจอมพระ(จพ) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สระยังคงรักษาคุณสมบัติโฆชะต่ำท่อมไว้ ขณะที่ในภาษากวยสาละวัน(สว) ภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) และภาษากวยบ้านสุขุม(สข) ได้เปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ

สระโฆชะปกติหน้าพยัญชนะต้นก้องกั้ววานโฆชะในภาษากวยโบราณ โดยทั่วไปจะยังคงเป็นสระโฆชะปกติเช่นเดิม ยกเว้นในภาษากวยบ้านสำโรง(สร) สระโฆชะปกติ หลังพยัญชนะต้น j จะสระเปลี่ยนเป็นสระโฆชะต่ำท่อม ส่วนสระโฆชะต่ำท่อมที่อยู่หน้าพยัญชนะต้นก้องกั้ววานโฆชะในภาษากวยโบราณ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เป็นระเบียบในภาษากวย-กวยปัจจุบัน เพราะในบางหมู่บ้าน บางคำเปลี่ยนเป็นสระโฆชะปกติ ในขณะที่บางคำยังคงรักษาความเป็นสระโฆชะต่ำท่อมดั้งเดิมไว้

4.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะท้าย

ภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) ภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ยังคงรักษาเสียงพยัญชนะท้ายไว้ได้ครบทุกเสียง ขณะที่ในหมู่บ้านอื่นๆ พยัญชนะท้าย -c และ -r สูญไป

4.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงสระ

สระประสมโฆษะปกติในภาษากวยโบราณที่มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นภาษากวย-กวยปัจจุบัน และทำให้เกิดการแยกแยะระหว่างกลุ่มกวยกับกลุ่มกวย คือการเปลี่ยนแปลงของสระประสม สระระดับสั้นสูง *iə *uə และ *uə ซึ่งในกลุ่มกวยยังคงเป็นสระประสม iə uə และ uə แต่ในกลุ่มกวยได้เปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว i: u: และ u:

กวยโบราณ	กลุ่มกวย	กลุ่มกวย
*iə	iə	i:
*uə	uə	u:
*uə	uə	u:

ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้ภาษากวยในปัจจุบันไม่มีสระประสมโฆษะปกติ ดังนั้นในภาษากวยโบราณ คำว่า *kuəj ซึ่งมีความหมายว่า 'คน' หรือที่ใช้เรียกกลุ่มของตนเอง ในกลุ่มกวยจึงออกเสียงว่า kuəj ขณะที่กลุ่มกวยออกเสียงว่า ku:j

สระประสมโฆษะปกติในภาษากวยโบราณ ที่เริ่มต้นด้วยสระระดับสั้นค่อนข้างสูง จะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยวทั้งในภาษากวยและภาษากวยปัจจุบัน เช่น *eə เปลี่ยนเป็น e: หรือ e: *oə เปลี่ยนเป็น o: หรือ u: เป็นต้น

สระเดี่ยวโฆษะปกติในภาษากวยโบราณยังคงเป็นสระเดี่ยวในภาษากวย-กวยปัจจุบัน ทั้งนี้ บางเสียงอาจเปลี่ยนระดับของลิ้นให้สูงขึ้นหรือลดต่ำลงจากสระเดิม เช่น *o: อาจยังคงเป็น o: ในบางภาษา และเปลี่ยนเป็น ɔ: หรือ ɤ: ในบางภาษา เป็นต้น

สระโฆษะต่ำทุ้มในภาษากวยโบราณ มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ เพราะคุณสมบัติของสระโฆษะต่ำทุ้ม ซึ่งมีคุณสมบัติของเสียงที่ชัดเจนน้อยกว่าสระโฆษะปกติ จึงมีผลต่อการรับรู้หรือการฟัง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและมีความเป็นระบบระเบียบน้อยกว่าสระโฆษะปกติ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนจากสระโฆษะต่ำทุ้มในภาษากวยโบราณมาเป็นสระในภาษากลุ่มกวย และกลุ่มกวยในปัจจุบัน พอสรุปได้ดังนี้

สระประสมโฆษะต่ำทุ้มในภาษากวยโบราณ ยังคงเป็นสระประสมในภาษากลุ่มกวย ได้แก่ กวยสาละวัน(สว) ภาษากวยสุซุมา(สซ) และ ภาษากวยสำโรง(สร) แต่จะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยวในภาษากลุ่มกวย ได้แก่ ภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ขณะที่ในภาษากวยสุพรรณบุรี(สป) สระประสมภาษากวยโบราณบางเสียงจะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว ขณะที่บางเสียงเปลี่ยนเป็นสระประสม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาษากวยสุพรรณบุรี(สป) เป็นภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงของสระ เป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างภาษากลุ่มกวยกับกลุ่มกวย เช่น

*ie ในภาษากวยโบราณ จะเปลี่ยนเป็นสระประสม ie ในภาษากวยสาละวัน (สว) ภาษากวยสุมา(สข) และภาษากวยสำโรง(สร) แต่จะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว i: ในภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) และเป็นสระเดี่ยว e: ในภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ)

*iə ในภาษากวยโบราณ จะยังคงเป็นสระประสม iə ในภาษากวยสาละวัน (สว) ภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) ภาษากวยสุมา(สข) และภาษากวยสำโรง(สร) แต่จะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว i: ในภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ)

*uə ในภาษากวยโบราณ ยังคงเป็นสระประสม uə ในภาษากวยสาละวัน (สว) ภาษากวยสุมา(สข) และภาษากวยสำโรง(สร) แต่จะเปลี่ยนเป็นสระเดี่ยว u: ในภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ขณะที่ภาษากวยสุพรรณบุรี (สพ) อาจเป็นสระเดี่ยว u: หรือ o:

*ua ในภาษากวยโบราณ เปลี่ยนเป็น a: ในภาษากวยสาละวัน(สว) และภาษากวยบ้านสำโรง(สร) เป็น a: หรือ ua ในภาษากวยสุมา(สข) แต่จะเปลี่ยนเป็น iə ในภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ส่วนในภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) จะเปลี่ยนเป็นทั้ง a: และ iə

*a: ในภาษากวยโบราณ เปลี่ยนเป็น a: ในภาษากวยสาละวัน(สว) กวยสุมา(สข) และภาษากวยสำโรง(สร) แต่จะเปลี่ยนเป็น iə ในภาษากวยสังแก(สก) และภาษากวยจอมพระ(จพ) ส่วนในภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) จะเปลี่ยนเป็นทั้ง a: และ iə

การเปลี่ยนแปลงของสระโฆชะคำทุ้มจากภาษากวยโบราณมาเป็นสระในภาษากลุ่มกวย และกลุ่มกวยโดยมีภาษากวยสุพรรณบุรี(สพ) อยู่ระหว่างกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 การเปลี่ยนแปลงสระโฆชะคำทุ้มจากภาษากวยโบราณเป็นสระในภาษากลุ่มกวย และกลุ่มกวย โดยมีภาษากวยสุพรรณบุรีเป็นภาษาที่อยู่ระหว่างกลาง

กบ	สว สข สร	สพ	สก จพ
*ie	ie	e:	i:
*iə	iə	iə	i:
*uə	uə	u:/ o:	u:
*ua	a:/ ua	a:/ iə	iə
*a:	a:	a:/ iə	iə

การเปลี่ยนแปลงจากภาษากวยโบราณ มาเป็นภาษากวย-กวยในปัจจุบัน มีสาเหตุจากปัจจัยทั้งปัจจัยทางภาษาและปัจจัยทางสังคม ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงที่มีสาเหตุจากการสัมผัสภาษา ดังนั้นในบทที่ 5 จะได้แสดงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงจากภาษากวยโบราณเป็นภาษากวย-กวย 2 หมู่บ้าน คือ ภาษากวยบ้านสังแก ภาษากวยบ้านจอมพระ ภาษากวยบ้านสำโรง และภาษากวยบ้านโพนผึ่งเมืองสุขุมา เพื่อจะนำไปสู่การศึกษาการแปรทางเสียง โดยเน้นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรทางเสียง คือ ที่ตั้งของหมู่บ้านทั้ง 4 หมู่บ้านที่มีภาษาแวดล้อมและมีการสัมผัสภาษาที่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย